

Mas tednik

kulturno - politično glasilo

Koroški

svetovnih in domačih dogodkov

4. leto / številka 45

V Celovcu, dne 6. novembra 1952

Cena 1 šiling

BLAGO

za plašče, obleke, kostume vedno najnovejše, poceni in dobro v največji izbiri samo v trgovini

Umshaden

Celovec-Klagenfurt, Am Fleischmarkt

Taka je resnica

Na zasedanju Glavnega odbora Osvobodilne fronte (OF) v Ljubljani je govoril na dolgo in široko notranji minister Slovenije, g. Boris Krajer.

G. minister je med drugim naglasil sledeče:

„Vedeti moramo, da je n. pr. gleichberški sporazum privedel do tega, da je demokratično socialistično slovensko gibanje na Koroškem zavzelo glede na ta vprašanja precej čudno stališče, ki kaže, da stvari ne razume in da se pravzaprav tega sporazumevanja boji. Zavzelo je stališče, ki pomeni v bistvu nasedenje politiki nacionalistične klerikalne reakcije v Avstriji, v bistvu pa nasedenje Tischlerjevi liniji, ki je na Koroškem razglasil geslo, da je bilo za manjšino vedno slabo takrat, kadar so bili odnosi med Jugoslavijo in Avstrijo dobri. To je tipično nacionalistično geslo, ki skuša zanašati zmedo med našo narodno manjšino, češ da se pri nas v odnosu do stare Jugoslavije ni nič spremenilo. To je geslo, ki razširja teorijo, da pomenijo razgovori in sporazumi Jugoslavije s sosednimi državami trgovanje z našimi narodnimi interesi. Proti tem geslom se seveda ne moremo dovolj močno boriti, če smo v defenzivi in imajo ta gesla tudi svoj odmev pri nas. Vem, da imamo celo nekaj ljudi, ki so tudi pri nas tolmačili na ta način razgovore med Avstrijo in Jugoslavijo in ki tudi pri nas tako gledajo na ta problem in iščejo zveze, potujejo na Koroško in tam v bistvu podpirajo to Tischlerjevo tezo. Iz tega se vidi, da moramo v teh vprašanjih resno razmišljati in dnevno razpravljati o tej naši zunanji politiki, ker je naša zunanja politika neposreden izraz naše notranje politike...“

V kolikor ministrov govor zadeva slovensko socialistično gibanje na Koroškem, ki je nasledilo politiki nacionalistične klerikalne reakcije v Avstriji, je to seve zadeva Demokratske fronte, da ministrovo kritiko tiho požre ali pa odgovori.

Nas same interesira samo oni del ministrovega govora, kjer nam podtikava stremjenja, katerih nismo nikdar zagovarjali. Nikdar nismo ne v listu in ne na zborovanjih zastopali mnenja, da pomeni izboljšanje odnosov med Jugoslavijo in Avstrijo slabitev položaja koroških Slovencev. Zopet in zopet smo pisali in govorili za ureditev teh razmer med obema sosednjima državama. Ponovno smo naglasili, da tako politične kakor tudi gospodarske razmere križajo v obeh državah po normalizaciji.

Odločno pa smo v tej zvezi naglasili in ožigosali neresnične trditve raznih jugoslovanskih politikov, ki so jih dajali v zvezi s koroškimi Slovenci. Omenjamo v tej zvezi izjavo ministra Matesa, ministra Moša Pišade, pisavo lista „Politika“ v zvezi s potovanjem avstrijskega zunanjega ministra. V vseh teh treh izjavah je bilo naglašeno, da se je položaj koroških Slovencev tako izboljšal, da ni več nobene ovire za dobre odnose med Jugoslavijo in Avstrijo. Mi dobro vemo, da pri urejevanju meddržavnih odnosov ni merodajno samo manjšinsko vprašanje, da je v pretežni meri odločilen svetovni politični položaj in da so odločilne gospodarske potrebe obeh strani. Vemo pa tudi, da urejene manjšinske razmere lahko podkrepijo odnose med sosednjimi državami.

Ravno iz te vere smo zopet in zopet govorili, pisali in intervenirali pri merodajnih avstrijskih oblasteh za ureditev teh razmer na kulturnem in političnem področju. Nismo pa nikdar zamolčali, da dejansko v tem oziru ni bilo nič storjenega in da je trditev jugoslovanskih listov in ministrov o takem izboljšanju neresnična.

Naglasili smo ponovno, da narodna manjšina ni in ne bo predmet meddržavnega mešetarjenja. Način pisanja listov in

DWIGHT EISENHOWER - predsednik Združenih držav

Z veliko večino je bil pri volitvah v torek, dne 4. novembra, izvoljen za novega predsednika Združenih držav general Dwight Eisenhower.

Eisenhower je bil rojen dne 14. oktobra 1890 v Denisonu, majnem mestu v Texasu, v družini, ki je nemško-švicarskega porekla in ki je prišla v Ameriko v prvi polovici 18. stoletja.

Po končani srednji šoli je vstopil Dwight v vojaško akademijo, ki jo je leta 1915 končal z odličnim uspehom. Leta 1916 se je po-

ročil z Mamie Genevo Doud.

Od leta 1935 do leta 1939 je bil z generalom MacArthurjem v ameriški vojaški misiji na Filipinih. Med svetovno vojno je dobil nalogo izdelati načrt za osvoboditev Evrope in je pri končni zmagi bistveno sodeloval. — Ko se je leta 1945 vrnil v domovino, je stopil v pokoj in leta 1948 je postal rektor Kolumbijske univerze. Dne 16. decembra leta 1950 je bil imenovan za prvega vrhovnega poveljnika zavezniških sil evropske obrambe držav Atlantske zveze. Tu je postavil Eisenhower temelje za skupno obrambo svobodnih zahodnih držav.

Dne 11. julija t. l. ga je republikanska stranka imenovala za svojega predsedniškega kandidata in zdaj je bil izvoljen za prihodnja štiri leta za predsednika Združenih držav. To je 34. predsednik Združenih držav Severne Amerike.

V ameriški javnosti je Eisenhower silno priljubljen in ga na splošno imenujejo vsi z njegovim domačim imenom „Ike“. Ta splošna priljubljenost mu je tudi pripomogla do velikega volilnega uspeha.

Zvezni predsednik v Celovcu

V torek popoldne je prispel v Celovec zvezni predsednik dr. T. Körner. Na kolo-dvoru ga je pozdravil najprej koroški deželni glavar, za njim pa še ostali zastopniki dežele in glavnega mesta. Že pred zveznim predsednikom je prispel v Celovec prosvetni minister dr. Kolb.

Predsednik je po kratkem odmoru v hotelu Sandwirt obiskal najprej ljudsko šolo dr. Karla Renner-ja v velikovškem predmestju, nato pa novi Dom starih na št. Rupertski cesti. Povsod je prebivalstvo mesta, ki je bilo okrašeno z zastavami, živahno pozdravljalo državnega predsednika.

Zvečer je bila prireditev dunajskih filharmonikarjev v novem Domu glasbe (Konzerthaus). Te prireditve so se udeležili številni slavnostni gostje, med njimi britanski poslanik v Avstriji, nadalje vrhovni poveljnik britanskih vojnih sil v Avstriji, prosvetni minister Slovenije, italijanski in jugoslovanski konzul v Celovcu itd.

Po pozdravnih govorih deželnega glavarja in prosvetnega ministra je v svojem govoru poudaril zvezni predsednik, naj bo novi Dom glasbe središče iskrenega veselja in umetniškega življenja vsega naroda, ki ljubi svojo pesem tako, kakor ljubi svojo

izjav ministrov in celo imenovanje raznih števil, ki so si medsebojno tako zelo nasprotovale, jasno dokazuje, da se je za kulisami nekaj dogajalo. G. minister Krajer pa to dejstvo v svojem govoru tudi sam potrjuje, ko pravi, da nismo samo mi na Koroškem imeli tega vtisa, marveč da so ga imeli tudi v Jugoslaviji.

V koliko so ljudje potovali iz Slovenije na Koroško in tukaj širili taka mnenja, to seveda ni naša stvar, ker mi ne dajemo potnih dovoljenj in tudi ne dajemo navodil, s kom smejo in s kom ne smejo govoriti dotične osebe, ki dobijo potno dovoljenje.

Pri vsem vprašanju potovanja se čudimo le enemu dejstvu in sicer: na eni strani se danes, po desetih letih, obsojajo ljudje radi dozdevnega sodelovanja z okupatorjem na smrt, kakor se je to zgodilo v minulem poletju dekanu Gnidovcu, bajé za dejanja iz leta 1942. Medtem pa so razni bivši nacistični funkcionarji, ki se vozijo preko meje — danes sicer v drugi partijski uniformi kakor so jo nosili za časa okupacije — ravno

koroško deželo s ponosnimi gorami in sinjimi jezeri.

Po koncertu je bil v vladni palači v Celovcu slavnostni sprejem. Dopoldne v sredo pa se je vrnil zvezni predsednik nazaj na Dunaj.

Novo izjave o Trstu

Na kongresu jugoslovanske komunistične partije v Zagrebu je govoril najprej generalni tajnik stranke, maršal Tito. V svojem večurnem govoru je orisal tudi položaj Jugoslavije v svetu. Pri tem je omenil, da želi Jugoslavija urediti tržaško vprašanje v direktnih razgovorih z Italijo.

Na to pripombo jugoslovanskega ministrskega predsednika je odgovoril italijanski ministrski predsednik na svečanosti, ki je bila v Redipulji pri Gorici. Pri tem je Alcide de Gasperi dejal, da es Italija nikakor ne želi vmešavati v notranje zadeve Jugoslavije in tudi ne v obrambne namene Jugoslavije. Pač pa je Italija vznemirjena zaradi položaja Italijanov v Jugoslaviji. Nujno pa želi Italija doseči ob Jadranu mir, ki naj bi zagotovil gospodarski napredek in po potrebi tudi skupno obrambo Italije in Jugoslavije.

tam deležni svečanih sprejemov. Deležni so svečanih sprejemov prav na tistih mestih, kjer so v letih 1941 do 1945 širili nacizem in nacistično „kulturo“.

Naša naloga je in ostane, da se zavzemamo za kulturne, gospodarske in politične potrebe koroških Slovencev. Te svoje naloge pa se hočemo držati, pa naj bo to komu ljubo ali ne. Absolutno pa odklanjamo poskuse od zunaj, da bi nas hoteli označevati za element, ki moti mirno sožitje med sosednjima državama ali pa celo poskuša hoté ali nehoté tukajšnjim socialistom pripravljati volilne parole o iredenti in podobnem.

Veselim se vsakega izboljšanja razmerja med Jugoslavijo in Avstrijo na gospodarskem, kulturnem in političnem področju. Prepričani pa smo, da bo to sosedstvo postalo s tistim dnem trdno in trajno prijateljsko, ko bodo tudi koroški Slovenci mogli povedati, da so našli vse razumevanje pri avstrijskih oblasteh in da je Avstrija postala v polnem pomenu besede tudi njihova domovina.

KRATKE VESTI

S 1. novembrom so odpravljene nakaznice za sladkor. Od tega dne so tudi izenačene cene za sladkor na nakaznice in brez njih. Cena za kristalni sladkor je S 6. 48, za sladkor v kockah ter v prahu pa S 6.70.

Ugotovljeno je, da je nastal požar dne 8. oktobra t. l. v Funder-jevi tovarni heraklitnih plošč v Glandorfu pri St. Vidu zaradi nepazljivosti. Dva nameščanca sta ova-dena zaradi tega okrajnemu sodišču v St. Vidu ob Glini.

Po podatkih ljudskega štetja je imelo mesto Dunaj dne 1. junija lanskega leta 1,766.000 prebivalcev. Od teh jih je bilo poklicno zaposlenih 873.000 in od teh je bilo 34% nameščencev, 48% pa delavcev.

Dne 12. decembra t. l. se bo pričel na Dunaju takozvani „Kongres narodov“. To bo zborovanje zastopnikov komunističnih držav pod vodstvom Sovjetske zveze. Verjetno bodo na tem kongresu spet proglasili kako „Mirovno ofenzivo“.

Pri občinskih volitvah v Italiji so po sedanjih izidih napredovali demokristjani, to je stranka krščanskih demokratov.

Po poročilih ameriškega obrambnega ministrstva so dosegle ameriške izgube na Koreji do konca meseca oktobra 123.395 mož na mrtvih, ranjenih in pogrešanih.

Dne 16. novembra bodo volitve v pokrajinski odbor na Južnem Tirolskem. V volilnem okolišu Bolcano (Bozen) kandidira kar 10 strank. Med temi je tudi lista Nemcev Južne Tirolske pod imenom južno-tirolska ljudska stranka.

Pri ameriških predsedniških volitvah nista nastopili samo demokratska in republikanska stranka, ampak poleg teh dveh glavnih še 13 drugih skupin in strank. Seveda so vse te skupine nepomembne in vse skupaj niso računale z izvolitvijo svojih kandidatov. Odtegnile pa so eni ali drugi veliki stranki nekaj volivcev in so s tem mogoče vplivale na končni izid volitev.

V prvi polovici novembra bodo v Sredozemlju velike mornariške in letalske vojaške vaje Francije, Grčije, Italije, Turčije, Vel. Britanije in Združenih držav. Sodelovalo bo 170 ladij in 500 letal.

Po trinajstem glasovanju je glavna skupščina Združenih narodov izglasovala Jugoslavijo za članico socialnega in gospodarskega sveta. Jugoslavija je dobila potrebni dve tretjini glasov (40), češkoslovaška, ki je bila doslej v tem odboru, je dobila 18 glasov.

Pri odboru za socialna, človečanska in kulturna vprašanja pri Združenih narodih je jugoslovanski zastopnik Vladimir Dedijer obdolžil Sovjetsko zvezo, da je popolnoma vistesomerila in izenačila v vseh satelitskih državah vso poročevalno službo v časopisju in radiu. Zelo verjetno je vse to resnica, ni pa Dedijer povedal, kako je v tem oziru v resnici urejeno v njegovi domovini.

Na Poljskem so bile „volitve“. Kakor poročajo je dobila pri volitvah Osvobodilna fronta (nacionalna fronta) z nosilcem liste predsednikom Bjerutom in maršalom Rokosovskim kar 99% vseh oddanih glasov.

V Sloveniji bodo volitve v občinske in okrajne zastope dne 7. decembra. Govorniki — sami izgrajeni komunisti — poudarjajo na shodih, da smejo biti izvoljeni samo taki kandidati, ki so zajamčeno „čisti socialisti“. S kakšnim odstotkom bodo „izvoljeni“, bomo poročali.

V Južni Franciji je francoski predsednik republike v kraju Donzère ob reki Rodan-u slovesno izročil v obrat največjo vodno elektrarno Zapadne Evrope, ki bo proizvajala, ko bo popolnoma dogotovljena, dve milijardi kilowatnih ur.

Med postajama Fürstenstein in Lammering na Spod. Bavarskem je trčil brzovlak v tovarni vlak in je bilo pri tem osem oseb mrtvih, 26 pa težje ranjenih.

Politični teden

Po svetu . . .

Predsedniške volitve v Združenih državah so vplivale ne samo na dogodke v Združenih državah, ampak tudi na ves ostali svet. Vse je kakor mir pred viharjem, vse čaka, kaj in kako bodo odločili ameriški volivci. Še celo glavna skupščina Organizacije združenih narodov je svoje seje preložila na čas po ameriških volitvah. Le posamezni odseki in odbori te svetovne organizacije narodov zborujejo tudi v tem predvolilnem času.

V Organizaciji združenih narodov

V političnem odboru glavne skupščine Združenih narodov razpravljajo o Koreji in o možnostih vzpostavitve miru na Koreji. V svojem govoru, ki je trajal skoraj štiri ure, je napadel sovjetski zunanji minister postopanje Združenih držav, ki so po njegovem prepričanju krive vsega zla na Koreji pa tudi drugod po svetu. Kot pogoj za sklenitev premirja pa je Višinski navedel že znano komunistično zahtevo, da se morajo vsi ujetniki komunistične Severne Koreje in komunistične Kitajske prisilno vrniti domov. Na to zahtevo pa Združeni narodi ne morejo pristati, ker je preveč dokazov, kaj se takim povratnikom zgodi.

Sovjetskemu zunanjemu ministru je odgovoril najprej ameriški zunanji minister, ki je orisal napore za vzpostavitev svobodne in samostojne ter enotne Koreje. Vsi ti naporji pa so ostali brezuspešni zaradi stalnega sovjetskega nasprotovanja. Posledica tega je sedanja korejska vojna, ki je zahtevala samo na komunistični strani že en milijon in 500 tisoč žrtev.

Že šest let divjajo boji v francoski Indokini. Komaj malo napredujejo v teh bojih francoske čete, pa že dobijo komunistični uporniki novo pomoč v orožju in verjetno tudi v vojaki in francoske čete se morajo umakniti. To prizadeva Franciji velike izgube na vojaki, predvsem pa na materialu. Sicer gotovo pošiljajo Združene države na to bojišče velike količine vojnega orožja, vendar pa morajo tudi Francozi sami mnogo prispevati. V tem delu Azije zadržujejo Francozi s svojo vojsko vpad komunistov v jugovzhodno Azijo. Tega se Francozi zavedajo, zato pa tako neradi prenesejo vsako očitiranje in vsako nasprotovanje svoji politiki.

Med Francozi in Amerikanci

To nasprotovanje se je v zadnjem času pokazalo s strani Združenih držav predvsem v dvojnem. V glavni skupščini Združenih narodov je bil stavljen predlog, da naj razpravlja glavna skupščina tudi o vprašanju Tunisa in Maroka. Tu pa so Francozi zelo občutljivi. Tunis in Maroko sicer nista kakšni francoski koloniji, tam je samo francoski guverner, pod njegovim pokroviteljstvom pa vlada tuniški in maroški bej. Vendar pa ima ta bolj malo pravice na politično življenje v teh pokrajinah. Sicer so te dežele pod francoskim vodstvom zelo napredovale zlasti v gospodarskem oziru in so tudi pripravljene Francozi, da dajo tem deželam večjo samostojnost, vendar pa se opaža močno pokret za odcepitev teh dežel izpod francoske skupnosti. O tem vprašanju naj bi razpravljala glavna skupščina Združenih narodov. Francozi so nastopili proti temu in so trdili, da je to notranje francosko vprašanje, ki ne spada v okvir Združenih narodov. Pri glasovanju pa so bili tudi Amerikanci za to, da naj o tem vprašanju razpravlja glavna skupščina Združenih narodov. Seveda so to napravili Amerikanci zato, da bi pridobili na svojo stran arabsko-azijski blok, ki ga hočejo pridobiti tudi sovjetski diplomati. Toda zamera pri Francozih je zelo huda.

Med Nemci in Francozi

V Franciji je čutili tudi vedno večji odpor proti odobritvi pogodbe o Evropski obrambni zvezi. Skoraj vse politične skupine so se že izjavile proti tej pogodbi, le skupina okrog francoske ljudske stranke še zagovarja odobritev te pogodbe. To mora že zaradi zunanjega ministra Schumana, ki je odličen član te stranke in ki je največ delal s francoske strani skupaj z Združenimi državami za doseg te pogodbe. Danes pa je razpoloženje na Francoskem tako, da bi verjetno ta pogodba ne dobila večine v francoski poslanski zbornici.

Tudi v Zapadni Nemčiji je odpor proti tej pogodbi precej močen, zlasti socialisti ji

nasprotujejo, vendar pa bo verjetno dobil kancler dr. Adenauer v bonnski poslanski zbornici večino za odobritev te pogodbe.

Na Nemce vpliva zelo neugodno razpis volitev v deželni zbor v Posarju. Nemci so namreč zahtevali, naj bi bile volitve razpisane tako, da bi smele nastopiti pri volitvah tudi one stranke, ki zagovarjajo združitev Posarja z Zapadno Nemčijo. Sedaj te stranke v Posarju nimajo dovoljenja za svoje organizacije. Kljub tej nemški zahtevi in dolgotrajnim pogajanjem pa so bile končno le razpisane volitve, ki bodo 30. novembra. Te volitve bodo brez izrazito nemških strank. Zato pa že vnaprej izjavljajo v Bonnu, da teh volitev ne bodo priznali in tudi ne vlade, ki bi bila sestavljena v Posarju na podlagi izida teh volitev. Kljub tej izjavi pa se bo verjetno francoskemu zunanjemu ministru le posrečilo, da bo nadaljeval z nemško vlado pogajanja za evropeizacijo Posarja. Ta naj bi bila v tem, da bi ostalo Posarje gospodarsko čim bolj naslonjeno na Francijo, v političnem oziru pa naj bi bilo samostojno.

Pa se še enkrat povrnimo v Azijo in sicer v Perzijo. Tam je Mosadek izpeljal svoj načrt o prekinitvi diplomatskih zvez z Veliko Britanijo. Perzijski poslanik se je vrnil iz Londona, tja pa je odpotoval britanski poslanik iz Teherana. Sedaj se bo mogoče perzijski ministrski predsednik Mosadek

bolj mirno posvetoval z Amerikanci o ureditvi petrolejskega vprašanja v Perziji.

. . . in pri nas v Avstriji

V zadnji številki „Našega tednika“ smo na drugi strani poročali o poteku vladne krize, na prvi strani pa, da je po naročilu zveznega predsednika dr. T. Körnerja sestavil zopet dr. ing. Leopold Figl novo, to je svojo četrto vlado. Ta vlada ima iste ministre, kakor jih je imela prejšnja. V četrtek je bila nato na seji poslanske zbornice razprava o vladni izjavi. V tej izjavi je zvezni kancler omenil, da ni bilo mogoče doseči sporazuma med obema vladnima strankama o novem proračunu. Zato pa je prišlo do vladne krize in nova vlada bo predložila poslanski zbornici predlog, naj bi bil podaljšani proračun za pet mesecev. To se pravi, da bi imela vlada pravico predpisovati dohodke in izdatke v višini 5/12 letošnjega proračuna.

Zakaj — kriza vlade?

Seja poslanske zbornice v četrtek, dne 30. oktobra, je bila verjetno predzadnja seja tega parlamenta. Na seji je govoril najprej zastopnik komunistične stranke, Fischer, ki je napadel predvsem socialiste, nato pa povrsti tudi druge stranke in pa posebej Marshallov načrt.

Zastopnik socialistov, bivši pravosodni

O novi pomoči Jugoslaviji

Ameriški list „Washington Star“ razpravlja o novi zahodni gospodarski pomoči Jugoslaviji in piše:

„Po novem sporazumu, ki so ga dosegle z vlado maršala Tita, bodo Francija, Velika Britanija in Združene države v sedanjem proračunskem letu dale Jugoslaviji gospodarsko pomoč, ki bo znašala skoro 100 milijonov dolarjev. S to pomočjo naj bi olajšali resno stanje, ki ga je povzročila letošnja suša, in pospešili industrijsko dejavnost, ki je v hudem zaostoj zaradi pomanjkanja denarja za nakup surovin, katerih zaloge so izčrpane.

V zameno za to pomoč in za angleško-francosko-ameriško obvezo, da bodo dale tehnično pomoč za kmetijski in industrijski razvoj v Jugoslaviji, je sprejela Titova vlada — po precejšnjem obotavljanju — določeno število pogojev. Med njimi so ti-le:

1. Sporazumeli so se, da se bo Jugoslavija posvetovala s tremi zahodnimi velesila-

mi, preden bi zaprosila za kako novo zunanje posojilo, razen posojil od Svetovne banke;

2. da bo sodelovala Jugoslavija s temi tremi državami pri odločanju o prvenstvenih investicijah za nove gospodarske načrte; in

3. da se bo posvetovala z njimi glede načinov in sredstev, kako zmanjšati jugoslovanski zunanje-trgovski primanjkljaj.

Če se bo Titova vlada držala tega dogovora, lahko upamo, da bo prišlo do znatnega izboljšanja v sedanjem gospodarskem položaju Jugoslavije. Sodelovanje v ta namen je gotovo hvalevredno.

Četudi nam beograjski režim ni všeč in četudi je na svoj način izrazito komunističen, je vendar odločno protikremeljsko in protikominformovsko usmerjen in Jugoslavija sama ima velik strateški pomen. Čim močnejša bo postala, tem močnejša bo tudi skupna fronta proti nevarnosti sovjetskega napada.“

Nemška odškodnina Judom

Angleški tednik „New Statesman“ objavlja članek z naslovom „Nemška odškodnina Židom“, v katerem piše med drugim:

„Nedavno med Izraelom in vlado v Bonnu podpisani sporazum o ‚globalni odškodnini‘ je zanimiv iz raznih razlogov. Menda je to prvič, da je prevzela kaka vlada odgovornost za protijudovske grozovitosti svoje prednice; tudi ni gola propaganda cionistična trditev, da je samo obstoj izraelske države omogočil to nemško povrnitev škode Židom“.

„New Statesman“ nadaljuje: „Čeprav je

vsota določena v markah, se bo prevzeta obveznost poravnala v blagu in to tekom 14 let. Vse blago bodo dobavili državi Izrael, ki bo nato uredila vse potrebno z različnimi židovskimi organizacijami. Te dobave bodo krile približno tretjino trgovskega primanjkljaja Izraela; dve tretjini dobav namerava Izrael porabiti za kapitalne investicije, tretjino pa za tekoče izdatke. Zahodna Nemčija bo torej v znatni meri prispevala k stabilizaciji gospodarstva Izraela. Sporazum mora še ratificirati Bundestag v Bonnu, o čemur pa skoro ni dvoma.“

Ameriška pomoč svobodnemu svetu

Ameriško trgovinsko ministrstvo je objavilo podatke o ameriški pomoči inozemstvu v finančnem letu 1951—1952 v skupni vrednosti pet milijard dolarjev.

Po objavljenem izkazu so Združene države od začetka vojne na Koreji, to je v dveh letih, izdale za to pomoč vsega skupaj 9 milijard in 800 milijonov dolarjev.

Takoj po napadu na korejsko republiko je naglo naraščala vojaška pomoč USA, ki predstavlja za finančno leto 1950—1951 24 odstotkov, a za finančno leto 1951—1952 38 odstotkov celokupne ameriške pomoči inozemstvu.

Devet desetih vse ameriške pomoči inozemstvu v finančnem letu 1951—1952 je bila brezplačna pomoč.

V finančnem letu 1952 je stopil na mesto Marshallovega načrta in ostalih načrtov gospodarskega sodelovanja načrt vzajemne varnosti. Ameriška vojaška pomoč inozemstvu po načrtu vzajemne varnosti in prejšnjih načrtih predstavlja v finančnem letu 1952 vrednost vsega štiri in pol mili-

jarde dolarjev, od teh štiri milijarde in sto milijonov dolarjev za brezplačno vojaško pomoč, 400 milijonov dolarjev pa v obliki posojila.

Truman katoliškim ženam

Predsednik Truman je poslal pozdravno poslanico 26-temu narodnemu zborovanju Sveta ameriških katoliških žena.

V pozdravu narodnemu svetu katoliških žena, ki ima za seboj 7 milijonov članic, je med drugim rečeno:

„V našem času vsesplošnih bremen in omahovanja pred odgovornostmi, katerih tako velik del morajo nositi prav Združene države, ste se modro odločile, da znova pregledate svoje naloge, ki jih imate kot božji otroci, kot člani naroda in svetovne skupnosti.“

Predsednik Truman v poslanici še posebno poudarja, kako pravilno si je ameriško katoliško žensko izbralo za geslo svojega zborovanja načelo: „Delujmo po božji volji!“

minister dr. Tschadek, je orisal potek zadanje vladne krize in je nato zatrdil, da je rešitvijo krize socialistična stranka popolnoma zadovoljna, ker je s tem dosegla izpolnitev vseh svojih zahtev.

V imenu VdU je govoril poslanec Hartleb, ki je dejal, da je bila zadnja vladna kriza bolj podobna komediji kakor pa resnični vladni krizi. Zatrdil je, da je bila izzvana ta kriza samo zaradi pridobivanja volivcev.

V imenu OeVP je govoril glavni tajnik stranke dr. Maleta, ki je poudaril, da je prišlo do vladne krize zato, ker OeVP ni mogla pristati na zahteve socialistov. Izpolnitev teh zahtev bi namreč pomenilo ravrednotenje šilinga, nov pakt o cenah in plačah ter končno brezposelnost. Končno je dr. Maleta še izjavil, da je OeVP postopala izključno v smislu koristi ljudstva, ki bo na volitvah odločilo, komu zaupa.

Poslanci obeh vladnih strank so nato večino glasov odobrili vladno izjavo.

Zbornica je nato sklenila še soglasno brez vsake razprave, sledeči zakon:

Volitve — 22. februarja

„Državni zbor je razpuščen pred potekom popolne zakonodajne dobe. Zvezna vlada naj razpiše nove volitve v državni zbor tako, da se bo novi državni zbor sestel k prvi seji najkasneje dne 24. marca 1953.“

V smislu tega zakona bo vlada verjetno določila kot dan volitev nedeljo, dne 22. februarja 1953.

Potek dogodkov pred vladno krizo, ko sta brez skrbi odšla zvezni kancler in podkancler v inozemstvo in potek dogodkov med vladno krizo pa je pokazal, da je kriza prišla nepričakovano in da z njo niso računali pri OeVP, še manj pa pri socialistih. Zlasti slednji so bili gotovo prepričani, da bodo svoje zahteve, kakor še vedno doslej, tudi tokrat uveljavili. Ker pa na te zahteve zastopniki OeVP niso pristali, ker zato vlada v predpisanem roku, to je 22. oktobra zvečer ob polnoči, ni mogla predložiti parlamentu osnutka proračuna, je morala obstopiti, njeno nadaljnje vladanje bi bilo namreč protiustavno. Finančni minister pa ni hotel popustiti, popustiti pa niso hoteli tudi ne socialisti, to je minister za socialno politiko in pa minister za železnice, ki sta imela največje zahteve. Tako je prišla vlada v vladno krizo, katere v resnici ni hoteli

Geslo za volitve

Ko pa je vlada odstopila, ko je torej kriza za vlado prišla, sta pa spet obe vladni stranki zatrjevali, da je obema samo za stalno denarja, za popolno zaposlitev vseh in vsokogar in obema seveda za koristi narodov. Glavni zastopniki obeh strank so začeli govoriti, da imata obe stranki koalicije, ki bi dovolj. Obe stranki sta grozili z vlado, v kateri ne bo več ali ne socialistov ali pa ni OeVP. Toda do preloma koalicije zaradi notranje, predvsem pa zaradi zunanje politike ni smelo priti in zato zvezni predsednik ni sprejel na znanje odstopa vlade, dokler se obe stranki ne pogodita za nadaljnje skupno delo. Tako sta bili obe stranki tako kako prisiljeni, da sestavita spet novo vlado, ki je v resnici stara vlada. Ta vlada predložila parlamentu predlog, naj bo danji proračun podaljšani za pet mesecev. Brez denarja tudi koalicijska vlada obeh strank ne zna in ne more vladati.

O tem predlogu bo odločal parlament sredo, dne 12. novembra. Seveda bo ta vladni predlog z veliko večino poslancev obeh vladnih strank sprejet. To bo zato zadnji del tega parlamenta in nato se bo začel volilni boj. Glavna volilna gesla tega volilnega boja pa bodo, kakor smo že zadnjič zapisali: stalnost denarja, stalnost rent, stalnost plač in cen ter popolna zaposlitev in pa zgradba novih stanovanj. Seveda bo vsaka stranka dokazovala, da samo ona zna pravilno rešiti vsa ta vprašanja in naj zato volivci dajo svoje glasove njej. Volivci bodo pa premišljevali in bodo nato — verjetno vsaj — napravili po svoji pameti.

OPOZORILO

Prošnje za rente in priloge k prošnjam — brez kolka

Večkrat pridejo na urade za socialno varovanje (Socialversicherungsanstalten) prošnje za rente, ki so kolkovane (Verwaltungsabgabengebühren).

Zato opozarjamo, da prošnje za socialne rente in vseh listin, ki se rabijo v te namene, ni treba kolkovati.

Če n. pr. zahteva urad za socialno varovanje krstni list itd., ga mora pristojni urad po § 118 SVüG izstaviti brez vsake davčnih znamk, to se pravi, da za izstavitelj teh listin ni treba ničesar plačati.

Od Sel do Gospe Svete

Bilo je blizu poldne lepega poletnega dne koncem meseca avgusta, ko sem se poslovil od prijazne Kališnikove družine v Selah in kmalu nato sem bil že na Šajdi. Krasen je tam pogled na Obirsko dolino in kar nisem se mogel odtrgati od tega pogleda na lepo sliko koroške domovine. — Nadaljeval sem pot in kmalu sem bil doli v dolini na razpotju ceste v Korte, kmalu nato pa že pri novi obirski šoli.

Objele so me Obirske tesni in ko sem dospel do Železne Kaple, sem bil že do dobra zmučen. V čakalnici na kolodvoru sem se odpočil, z večernim vlakom pa sem se peljal do Goselne vasi. Sonce je že zahajalo, ko sem hitel proti zapadu skozi gozd ob Zablatniškem jezeru in temno je že bilo, ko sem potrkal pri samotni kmečki hiši. Prijazno so me sprejeli, ko sem prosil za prenočišče.

Najlepše jutro je bilo prihodnjega dne. Mudilo se mi je, ker sem hotel dospeti še ta dan do Gospe Svete, kjer sem bil letos na dopustu. Pot me je vodila po lepi Podjuni.

Kako hitro se menjajo slike pokrajine naše Koroške. Še včeraj sem bil pod stenami veličastnih Karavank, na višinah Šajde, danes pa sem že v ravnini. Na levi strani se dvigajo ogromni masivi Obirja, na desni strani se širijo rodovitne njive in sočni travniki, med njimi pa so lični kmečki domovi, znak marljivosti slovenskega koroškega ljudstva. Že dvajset let nisem hodil po teh lepih krajih in zato sem kakor znova doživljal vso lepoto naše domovine.

Po malem gozdu sem prišel do Pirovca, kjer sem se malo odpočil, medtem pa sem se razgovarjal o koroških slovenskih razmerah. — Dalje me je peljala cesta, skozi Gluhles, kjer sem povpraševal po pravi cesti naprej. Domačinka, kmetica, mi je točno povedala smer, pa me že takoj nato vprašala, od kod sem. Povedal sem ji, da sem iz Borovalj in da živim v Solnogradu. Povedal sem ji tudi, da redno čitam koroški slovenski časopis „Naš tednik“, v katerega tudi dopisujem. Bila je zaradi tega zelo vesela in se je spominjala mojih dopisov v „Tedniku“.

Naprej gre pot mimo Nagelč in Šent Primoža. Silno je pripekalo sonce, malo pred poldnevom sem bil v Št. Vidu. Žal ni bilo doma g. župnika, s katerim sem se tudi hotel razgovarjati o razmerah v njegovem okolišju. Dobil pa sem tam malo južino, ki mi je izredno teknila. — Ob hudi vročini sem prišel do Kamena in preko dravskega mosta v Dule in Št. Peter pri Grabštajnu. Silno so me že bolele noge, toda moral sem naprej.

Popoldne je že bilo, ko sem prekoračil železniško progo in prišel v Jadovce. Neka stara gospa, ki je govorila slovensko, mi je

pokazala pot do Doline ob velikovski cesti. Po ravnini sem skozi gozd prišel do dolinske romarske cerkve, ki pa je bila žal zaprta. Preko ceste sem prišel v Pokrče, kjer sem se s prebivalci mogel še slovensko razgovarjati. Ravno tako tudi še v Sv. Lovrencu, kamor sem prišel preko Krke.

Sonce se je že skoraj izgubilo in kasno je že bilo, ko sem prišel v Sv. Tomaž, nato pa v Turn in preko Voglič in Sel v Gospo Sveto, kjer je bilo končano moje potovanje.

Samo nekaj dni sem bil na potovanju; toda vrnil sem se z obilnimi najlepšimi vtisi in doživljaji. Po dolgih letih sem imel prvič spet priliko, da sem videl lepote svoje milé domovine, da sem spoznal njeno prebivalstvo, ljudi slovenskega rodu. Še sedaj v Solnogradu mi je pred očmi v spominu slika domovine, ne morem je pozabiti in zato sem sklenil: Ko pridem spet prihodnje leto v Gospo Sveto, bom spet obiskal te lepe kraje. Danes pa po „Tedniku“ prisrčno pozdravljam čč. gg. Škofiča, Vavtija in dr. Turnška, nadalje gospoda Kališnika in njegovo družino. Vsem se zahvaljujem za vse dobrote, ki so mi jih izkazali, pozdravljam pa tudi vse bralce „Našega tednika“.

Dr. Ingomar Heyer

Pogreb v jeseni

Po cesti vije se prevod,
nosilec spredaj s črno krsto,
za njo pogrebci, zbrani v vrsto —
tako odhajamo od tod.

Poslednja pot na božji vrt...
Končana je naporna hoja,
shladile so se kaplje znoja,
na žrtev čaka grob odprt.

Pokop v jeseni — listič vel
je zadrknil raz drevo življenja,
samo do večnega zelenja
v zavetje grob ga je sprejel.

Kot listje smo — na hladna tla
pero odpada za peresom,
v slovo šumi še pod drevsom,
srce se trga od srca.

Bledijo venci na grobeh,
za lučko lučka dogoreva,
jesensko sonce ne ogreva,
umira cvet na grobnih tleh.

Pogreb v jeseni — listopad
usahle liste v prah spreminja,
a v dalji zarja se utrinja —
vstajenja blažena pomlad.

Limbarski

Pisateljjev položaj

Moj Bog, literarni krogi in literarna družba. Vsako napisano reč ti razorjejo čez in čez; od severa proti jugu, od vzhoda proti zapadu in še od vseh postranskih smeri. Seveda tudi ne pozabijo na obratno obdelovanje. Trdijo, da to šele da objektivno sliko o delu pisatelja; zakaj vsaka posamezna brazda se mora od vseh strani in tudi od zgoraj ter od spodaj raziskati in presvetliti. Nato se mora še pomisliti na prostor med brezdomci. Ker je pa ta občinstvu v splošnem nedostopen, je treba napisati modre in pametne in dolge razprave, ki so menda več vredne kakor pisateljovo delo in vrh tega za literarni razvoj nedogledne pomembnosti. Če hočeš spoznati bodisi že katerega koli pisatelja, je potrebno, da preštudiraš vse razprave, pa naj bi bile še tako skromne in dolgočasne, zelo natančne. Več ti imajo povedati kakor pisatelj sam. Sploh so najboljše sredstvo, da spoznaš literaturo. Branje avtorja je namreč nepotrebno in ti nikakor ne more dati jasne slike. Lahko bo to in ono po svoje razumel, kar je pač nedostojno in proti vsem pravilom, katera je vendar izdelala literarno izobražena množica. Ona ima zadnjo besedo in je zaradi tega vsemogočna; je avtoriteta, pred katero ti pade klobuk iz rok.

Zato danes pisanje podlistkov ni nobena umetnost, umetnost pa je n. pr. razdelitev podlistka v neštete, tudi po barvi se med seboj razlikujoče kose in kosce. Če nekdo pride in ti razbije članek v mikroskopsko majhne dele, recimo v neke vrste literarni prah in zraven ne pozabi dati vsakemu delcu drugačne oblike in barve, potem je

Mrtvašnica

Kakor utica na sredi vrta
v senci med gredicami stojiš;
slehnemu na stečaj odprta,
da mu trudno čelo ohladiš.

Vse poletje v senco si zavita
pod zelenjem žalujočih vrb. —
Kras edini — cvetja suha kita,
skromni venec za mrtvaški grb.

Ozki so in tesni tvoji hrami,
čuden duh udarja ven iz sob;
žrtve ti prinašajo na rami,
ti pa jih pošiljaš v hladni grob.

Tvoja tla so z vzdihni tlakovana,
grenke jih namakajo solze;
le pred križem lučka je prižgana,
kadar mrje v žalosti srce.

Smrtna kosa čudovito reže,
kar zadene, gladko odkosi.
Božja nitka zibko s krsto veže,
v grob omahne vse, kar se rodi.

Limbarski

to velik umetnik. Razbiti tvoj članek ga obdaja kakor gloriolen sijaj, čeprav bi nepokvarjen človek v prvem hipu mislil, da je le zavil v sivo in umazano meglo... Napredna osebnost pa nekaj hipov mirno obstoji, parkrat zakašlja in se v naslednjem trenutku globoko prikloni; postavi se na primerno mesto, da tudi nanj pade nekaj te krasne svetlobe. In govorila bo besede pred katerimi se ji je še pred najkrajšim časom naravnost gnusilo. Znanci in prijatelji pa bodo rekli, da je on človek, ki ve, kaj se spodobi, kaj hoče in kaj je prav. Jaz tega že nekaj časa več ne razumem...

Ne, vse je tako nerazumljivo! Najmočnejši stebri se podirajo, če vrže eden proti njim nekaj tega novega literarnega — pa ne samo literarnega — prahu. Nekaj časa še stoji tak steber, naenkrat pa se je njegova lega spremenila za namanj sto in osemdeset stopinj. To je nova, moderna bolezen, ki napada ljudi kakor so jih nekoč napadale črne kose. Človek bi se temu še privadil, pa glej ga vraga: komaj si razumel, da leži ta in ta steber na tem in tem gradu in ima tista in tista reč to in to logo, že se je vse spremenilo za najmanj tridesetdeset gradov...

Najhuje v tem preobratu pa je tole: medtem, ko se vse spreminja, ko vsak bedak raztreseno in brez miselnosti razbija tvoje podlistke, četudi se mu že na nosu, na pogledu, skratka povsod pozna, da do tega nima najmanjše pravice, medtem ko ima že vsak berač svoje motorno kolo in ostali svet dnevno v službi napredka druge skrbi, se pri pisatelju nič ni spremenilo: še vedno je brez denarja, nosi zakrpane čevlje in je nekako zaprt v ozko kletko strogih pravil in zapovedi. Stopi iz vrste ali se zagleda malo preveč na levo ali desno — že vstajajo povsod razne sence in pričnejo soditi. Očitajo ti, da spadaš v to in to strujo, da je zadnji tvoj članek poln tendence, da je — nemogoč. —

Sami pa imajo smešne navade. Enkrat jim je najljubše severno sonce, nato zapadno, potem južno in končno še vzhodno. Res, nerazumljivo. Pri meni je sonce sonce in glas je glas. Sonce stoji — to je čisto naravno — zjutraj kje drugod kakor zvečer. Peti pa tudi ne moreš z vedno isto noto. Kje bi ostala melodija? Enkrat niže, potem višje in malo v širino — lepa je taka pesem. Ti zagreje dušo in srce...

France Zidnik.

ŠIVALNE STROJE, nove in rabljene,
kakor tudi KOLESA
nudi pod ugodnimi plačilnimi pogoji

MAX TRAUN

PLIBERK — BLEIBURG, Kumeschgasse 14.

Karel Mauser:

Jamnik

(31. nadaljevanje)

Ko je bil ples pri kraju, je Peter z očmi sledil Lojzu. Videl je, da ni sedel daleč od Grogorjevega.

Preteto, če kaj ne namerja! Peter vidi, da ga Reza vleče za roko in da se Lojz otepava.

„Bo čudno, če se bosta naš in Grogorjev razšla brez tepeža,“ je nenadoma krehnil. „Poglej samo Grogorjevega, kako punčari nekaj dopoveduje in kako punčara bulji v Rezo.“

Barbara se je samo stresla.

Pa se je pričel že drugi ples. Grogorjev in Lojz sta se oba hkrati vzdignila.

Peter je bil kar pripet na plesišče. Vidi, da se Grogorjev s punčaro suče proti Lojzu. Zdaj je nekaj rekel.

Malo pred koncem je Lojz nenadoma padel. Reza ga ni mogla obdržati. Grogorjev se na ves glas smeje.

Tudi godba je zdaj že tiho. Lojz stoji. Potlej nenadoma z vso silo zamahne v Grogorjeva smejoča se usta.

Z Rezo gresta z odra. Peter natančno vidi švedravo Lojzevo hojo in Rezin strah.

Grogorjev se požene za njima.

Zdaj se tudi Peter vzdigne.

„Počakaj, grem, da ne bo nesreče.“

In je že utonil med ljudmi.

Pa je bil le malo kasen. Grogorjev je bil zavoljo Lojzeve pijanosti bolj okreten. Lojzu je spod očesa kapljala kri. Potlej je bilo vse v hipu. Krik Grogorjevega in Peter, ki je rinil na Lojza.

Lojz z nožem v roki je navalil na Petra.

„Tudi ti si ga potreben. Grogorjevemu sem ogrizek že izplačal. Ti pa...“

Toda Petrova roka je bila kakor iz železa. Lojzu je cvenknil nož na tla. Potlej je Petrova pest zabila Lojza v ograjo pri plesišču, da se je zlomila šibka lata.

Zdaj so bili tudi žandarji že tu. Grogorjevega so odnesli v gostilno. Na usta mu je šla kri.

Lojz se je otepaval tudi žandarjev. Pa so ga brž uklenili. Skoraj oba hkrati so odpeljali. Rakarjevega in Grogorjevega. Enega v bolnico, drugega v ječo.

Rezin vek je prevpil mrmranje mož.

Peter in Barbara sta se vračala na Jamnik tesno drug ob drugem.

„Takle je konec,“ je zinil Peter, ki je bil še vedno bled. „Zavoljo žensk bi on tudi ubijal. Kakor takrat v gmajni.“

Tedaj je Barbara prvič trdo stisnila Petrovo glavo k sebi. Nič ni rekla, samo debele solze so ji tekale po licih. Pa se je smejala.

Novica, da je Rakarjev Lojz močno oklal Grogorjevega, je kar plahutala po vaseh. Za Lojzem je vekala Reza, za Grogorjevim žena in mati, ki je že čakala na zadnjo uro.

Vsi so čakali, če bo Grogorjev obstal. So bili nekateri, ki so na tihem mislili, da bi bilo za mlado Grogorjevko kar prav, ko bi mož za vselej ostal v dolini. Saj tako ni nič z njim. Ne ene-lepe ure nima ob njem. Zre jo z dneva v dan.

Mlada Grogorjevka si je vendar želela, da bi se vrnil. Že zavoljo otroka. Saj res nima lepe ure ob njem, toda križ je treba zdaj nositi.

In je Grogorjev obstal. To so ljudje zvedeli. Pljuča so bila prebodena. Prosenar je koj rekel: „Kopriva ne pozebe.“

Rakarjevemu je slabo kazalo. Reza se je samo tega bala, da bi Grogorjev umrl. Potlej Lojza dolgo ne bo iz ječe.

No, sodba je bila kar mila. Tudi Grogorjev je bil kriv, ker je izzival. Pri plesu je Rakarjevega spotaknil, kljub temu, da je lahko videl, da je pijan. In preteklost Grogorjevega ni bila ravno lepa.

Lojz je bil obsojen na pol leta ječe in na povračilo vseh stroškov.

Zdaj je Peter vedel, da je prišla ura. Lojz bo prodajal. Kje naj sicer vzame denar? Ko bo prišel iz ječe, bo šla Rakarjeva beračija.

Do spomladi še.

Petrovo trpljenje se je začelo. Lojza na Jamnik ne bo več. Ne bo prenesel sramote. Uklenjenega so ga gnali žandarji. In Grogorjevemu ne bo hotel priti pred oči.

Ostal bo v dolini. Reza že tako govori. Prosenar je kar jezen. Za nobeno rabo ni več. Kar vešuje okoli in z dušo je že v tistem vrazjem mestu, No, lepega moža bo dobila. Iz ječe pred oltar. To bo možitev! Pa ji noče nič reči. Kakor sama misli, da bo prav.

Večkrat pride Prosenar k Rakarju. Ugibata in ugibata. Peter je kar matast.

„Se mi zdi, da bo le tista pot najboljša?“

„Kakšna?“ stisne Peter s težavo iz sebe.

„Da Barbara proda bajto.“

„Ne sme je prodati,“ sikne Rakarjev. „Zavoljo mene ne.“

„Potlej prodaj Rakarjevo in pojdi ti na Kočarjevo.“

„Iz svoje bajte ne grem.“

Kar rine kvišku in potegne Prosenarja za seboj.

„Pridi pogledat!“

Prosenar težko stopa za njim. Peter poklekne k skrinji in jo odklene.

Materina židana krila in ruta, zbledele povoščene poročne rože, mrliška sveča, kupi drobnarij, v majhni škatljici širok prstan, poleg njega nekaj jagod raztrganega rožnega venca.

„Vidiš, Prosenar.“

„Kaj boš z vsem tem, Peter?“ ne more razumeti Prosenar.

„Kaj bom s tem? Mar ne vidiš, da ta skrinja spada samo v ta kot. Samo v našo bajto.“

Zdaj Prosenarjeva roka leže na Petrovo ramo.

„Vidim, Peter. Vidim. Ti ne moreš iz te bajte. In če bi šel, bi v drugo prišel brez življenja.“

(se nadaljuje)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska pobožnost je ob nedeljah in praznikih ob 4. uri popoldne.

SV. LENART PRI SEDMIM STUDENCIH

Pred kratkim nas je zapustila cerkvena pevka Jurčeva Hanca ter odšla s svojim možem, našim nekdanjim učiteljem Arminom Kurbusom v Bilčovs. Ves cerkveni zbor jo bo zelo pogrešal, saj je bila Hanca priljubljena pri vseh. Posebno pa se bo to čutilo pri ženskem zboru, kajti njen alt je bil zelo potreben in treba bo iskati kake nove moči, da se nadoknadi ta velika izguba. Njej, kakor tudi njenemu možu, želimo na novem kraju v Rožu obilo sreče in božjega blagoslova. Upamo, da nas bo sta še večkrat prišla obiskat.

Dolgo je zahajal Mohorov Hanzi na Strmec, nazadnje se mu pa je že tudi preveč zdelo tako daleč hoditi v vas in glej ga, oženil se je. Za svojo življenjsko družico si

VÖLKER - MÖBEL

Celovec, Villacher Ring 45-47

je izbral Hanco iz znane družine Ojcl, pd. Arih, na Strmcu. Kakor smo zvedeli, name-rava Hanzi odpeljati svojo ženkico na Čajno, verjetno se boji ostati pri nas v Rikarji vasi, da mu ne bi kdo odpeljal Hance in bi potem moral samevati na Čajni. Mlademu paru želimo na njuni življenjski poti obilo sreče in božjega blagoslova.

Kakor smo zvedeli, bodo v kratkem prekinili ves železniški promet iz Vrat do Trbiža. To pa zato, da bodo zvišali predore ter znižali mostove, da bodo električni vlaki lahko nemoteno vozili do Trbiža, kar sedaj ne morejo, ker so predori prenizki. Dela bodo verjetno trajala vso zimo. Osební promet bo še naprej na tej progi, toda iz Vrat do Trbiža bodo vozili avtobusi. Tovorni promet pa bo preusmerjen za ta čas preko Jesenic in Vzhodne Tirolske.

KORPIČE

Zima se bliža, dež pada dan na dan. Vsaki dan pričakujemo snega, katerega se pa samo otroci veselijo. Nam bi bilo prav, da bi se še vreme kolikor toliko držalo, da bi lahko delavci pri hudourniku Bistrici še marsikaj zgotovili.

Prav z veseljem srcom bi pa pozdravili vest, da bodo z regulacijo Bistrice popravili tudi naš most, kajti bojimo se, da nas bo šel kdo tožit radi izgube na teži. Most je namreč kljub temu, da je bil pred leti komaj narejen, že zopet v obupnem stanju in če se pelješ preko njega, te strese tako, da niti ne veš ali si kaj jedel ali ne. Če bi pri prejšnji gradbi mostu dodali par tisočakov, pa bi imeli mnogo boljši most, ne pa takega, da bi bil v tako kratkem času potreben prenovitve.

Trabinarjev Oto se je pri delu težko uredil v desno roko. Upajmo, da se bo skoro pozdravil, potrebuje ga ne samo mojster v Pečah, potrebujejo ga še bolj doma, da spravijo vse poljske pridelke pod streho. Kakor smo zvedeli, se mu rana dobro celi, kar mu iz vsega srca želimo.

Pred kratkim je zopet odpotovala nazaj v Švico Stibrova Frida. Seveda je bila samo za nekaj dni doma; upajmo, da si je v teh dneh dobro odpočila in da se je vrnila zopet z novimi močmi. „Naš tednik“ pa naj ji bo v tujini zvest spremljevalec in to ji tudi bo in je, saj je Frida res vneta bralka našega lista. Sama pa pravi, da bi brez nje-ga ne mogla vzdržati tako dolgo od doma.

KOLESA

znamke Steyer Puch Junior. Panzer in Watfernad, v vseh barvah za gospode in dame v največji izbiri Cena od šil 780 navzgor Fuchs-motorna kolesa. — Vsi nadomestni deli — Cenik na željo zastoj.

Johan Lomšek

Zagorje št. Lipš, p. Eberndorf (Dobrla vas). Koroško.

SMIHEL PRI PLIBERKU

Zahvalno nedeljo smo obhajali prav slovesno. Ob sedmi uri je bila procesija z Najsvetejšim, pri kateri so nesle dekleta krož-nike s poljskimi pridelki. Pri darovanju so nesle nato krožnike okoli oltarja, da se tako v imenu fare zahvalijo Stvarniku, od katerega prihaja vsak dober dar. Med procesijo so zvonili zvonovi pri fari in pri Sv. Katarini. Topiči so pokali, da je bilo veselje, prvič, da so na zahvalno nedeljo streljali s topiči.

Pri nas na Koroškem

Tako smo na slovesen način dali Bogu čast in hvalo za dobro letino. Krme je bilo bolj malo, žita pa je bilo kar dosti, posebno bogato smo obdarovani s krompirjem. Tako bomo lahko dali za dobre namene, za katere so prosili g. župnik na zahvalno nedeljo. Z zahvalno pesmijo smo zaključili lepo slovesnost.

RUDA

V številki 43 „Našega tednika“ smo brali, kako si je Skofič hišo lepo uredil (pozidal). Da pa ne bo kdo mislil, da drugi vsi roke križem držijo, hočemo danes povedati, da si tudi g. Štruc Johan poleg državne ceste blizu Sedmikirja postavlja novo hišo. Ravno tako tudi Britzl Terezija v Pušnikovem sadnem vrtu pri Škofovem križu. Nadalje sofer g. Albin Piuk pri Škofovi ledenici ob ovinku ceste, ki vodi od državne ceste mimo nove občinske hiše proti Grebinju. Novo hišo si gradi Walker Franc poleg hiše

VÖLKER - MÖBEL

Celovec, Villacher Ring 45-47

požarne brambe, poleg bivšega otroškega vrta pod gozdom v vasi Ruda pa Rupert Schneider. Tudi blizu bivšega otroškega vrta pa Schulnik Jožef.

Nadalje si zida sedlar g. Kristan lastno hišico zahodno od Fastlnovega križa. Tudi tam blizu si je zidar Lorenc Rabič nad Štampernikovim mostom postavil lepo stanovanjsko hišico.

Tako vidimo, da je na Rudi precejšnje število pridnih, ki si postavljajo lastna stanovanja. — Le tako pridno naprej.

Zimski plašči

za dame in gospode, smučarske kape in KLOBUKI vseh vrst po najnižjih cenah. Sprejemamo v popravila.

SPORTHAUS

NUSCHEI

Celovec — Klagenfurt, Fleischmarkt 9

ŠT. VID V PODJUNI

Kakor so naši bralci gotovo sami opazili, se nam je vrnila v zadnjem dopisu o ljudskem gibanju mala netočnost. Pravilno bi se moralo glasiti: Dne 28. 9. bo poroka Tinaja Mičaja in Rudnikarjeve Nežike.

Medtem so se opogumili še drugi pari za zakonski jarem. Dne 19. 10. se je poročil Živov Tevžej s Skrbjakovo Liziko. Svatba je bila pri Čuku v Srejah. Šentvidčani so bili med gosti in okrnjari tudi častno zastopani. — Dan navrh je bila v Št. Primožu poroka s poročno mašo. Tratnikov Nantej se je poročil s Kristino Rošer iz Sinče vasi. Svatba je bila na ženinem domu v domačem krogu. — Dne 13. 10. so je poročila Kavhova Miceja v Grabalji vasi s Hirtlno ob Klopinskem jezeru.

Vsem novoporočencem iskrene čestitke in obilo blagoslova božjega.

Tratnikova Pepca in njen mož, ki stanujeta v hišici ob Klopinskem jezeru, sta dobila malo deklico. — V Št. Danijelu pa je bil v nedeljo krst Jartlnovega otroka.

V petek, dne 17. 10., je bil pogreb Jozana Robnik, p. d. Kukmanovega na Rebru. — V četrtek, dne 23. 10., pa je bil pogreb Jurija Hobel, ki je nenadoma umrl v svoji hišici v Rikarji vasi. Rajni je bil dolgo vrsto let delavec v reberški papirnici. S svojo štedljivostjo si je prihranil potreben denar, da si je mogel kupiti lastno kajžico, kjer je s svojo ženo v domači župniji preživel svoja zadnja leta. — Našim rajnim naj Bog dodeli večni mir in pokoj. Zaostalim sorodnikom naše sožalje.

G. učitelj Reven je odšel v Globasnico. Mesto njega smo dobili novega učitelja, g. Skanta, ki je doma iz velikovške okolice in dobro obvlada slovenščino, kar v ostalem na naših koroških šolah, kjer je sicer predpisan pouk slovenščine, ni vedno samo ob sebi umevno.

Dne 19. 10. je bil v Št. Primožu ustanovni občni zbor živinorejske zadruga za Št. Vid — Mokrije. Za načelnika je bil izvoljen Voglov Folt.

PEČNICA

Vedno bliže sta dneva Vseh svetih in vernih duš, ko se spominjamo naših ljubih

rajnih. Število umrlih se je v drugi polovici letošnjega leta znatno povečalo. Kruta smrt je kar pet faranov iztrgala iz naše srede, pobrala je predvsem starejše možakarje.

Tako se je zglasila smrt najpreje — in sicer dne 13. julija — v Zg. Borovljah pri Jakobu Mikl-u, p. d. Kvedru in ga rešila težke bolezni, ki ga je mučila že skoraj leto dni. Rajni je dosegel 66 let in je bil od svojega 26. življenjskega leta naprej popolnoma slep. Kljub temu pa je stalno delal doma in na polju. Mnogokrat je zahajal v farno cerkev, kjer je v molitvi našel tolažbo in novo moč za svojo težko življenjsko pot. Naj v miru počiva in pri Bogu večno luč uživa!

Dne 25. avgusta je umrla v beljaški bolnici naša strokovna učiteljica Telka Brucknerjeva, kar pa smo že poročali v „Našem tedniku“.

Dne 28. avgusta je umrl France Smole iz Ledinc. Bil je 73 let star in je bil zadnje leto težko bolan. Kot priden in vesten delavec si je zgradil čedno hišico, kjer je užival zasluženi pokoj.

Kmalu — 15. septembra — pa se je že

VÖLKER - MÖBEL

Celovec, Villacher Ring 45-47

spet oglasil mrtvaški zvonček in oznanjal smrt našega dolgoletnega grobokopa Franca Pečnika iz Spodnjih Borovelj. Mnogokrat je opravljal tudi službo cerkovnika in rad je pomagal pri delu in olepšavanju hiše božje. Bil je mož dobre volje in nasmejanega značaja. Kadar si ga srečal, je rad pokramljal o dogajanjih v domačem kraju. Nikoli ni zatajil svojega slovenskega porekla. Po plebiscitu je bil pri železnici odpuščen iz službe — pa še danes povsod in celemu svetu zatrjujejo, da se zaradi glasovanja pri plebiscitu ni nikomur nič zgodilo. Kot navaden delavec si je moral nato pri raznih podjetjih služiti kruh za veliko družino. Vedno je rad prebiral tudi slovenske liste in knjige. Mirno naj počiva v domači slovenski zemlji, ki jo je tako ljubil.

Dne 4. oktobra pa je umrl Blaž Tischler, p. d. Kobolt v Ledincih. Zadela ga je kap in ga je priklenila zadnje tedne na posteljo. Drugače pa je kljub visoki starosti še vedno pridno delal na svoji mali kmetiji. Odlikoval ga je vesel, hudomušen značaj in je bil povsod dobro poznan.

Naj vsi naši pokojni počivajo mirno in uživajo srečo v Bogu.

GLINJE

(Smrt, šola, poroke)

Jožefo Magedin, p. d. Foltanovo mamo na Vesci, smo pokopali. — Komaj 41 let staro. Njeno življenje je imelo težke križeve postaje. Med njimi najtežjo, ko je bila leta 1942 vsa družina izseljena in pregnana. Pokopali so v Eichstätt-u svojo staro mamo. Podvojeno delo jih je čakalo ob vrnitvi, da uredijo izpraznjen dom. Tako je zdravje Foltanove mame bolj in bolj pešalo, da ni bilo več pomoči. Oče in pet otrok (4 hodijo v šolo) žaluje za svojo materjo. Naj ji bo Bog za vso vernost in trpljenje bogat plačnik! Ostalim naše sožalje.

V lepo povečani šoli sta letos spet 2 razreda — torej vendarle napredek. Skrbljivo in vestno vzgaja mladi glinjski rod šolski vodja Valentin Koschutnig, iz Borovelj doma. Drugi razred je pa prevzel Herman Triebelnigg iz Celovca.

Vendar letos ena poroka. Maks Woschitz iz Šmarjete si je postavil na Medborovnici lep dom. Izbral si je v Pavli Karpf iz Medborovnice svojo življenjsko družico. Stefan Juritsch iz Jaklina pa je šel po nevesto v Podgorje in bil tam poročen. Želimo obema obilo sreče.

HODISE

Po dolgem pričakovanju, rekli bi „hodiški advent“, smo vendarle dočakali prihod novega dušnega pastirja.

Ko smo na nedeljo Kristusa Kralja prišli k božji službi, je že nestrpnost čakala velika

množica ljudi pred lepo okrašeno hodiško cerkvijo. V spremstvu častitega gospoda Nemca, ki so začasno upravljali našo župnijo, so častiti gospod Lovro Kaselj prvič kot hodiški župnik prestopili prag naše cerkve.

Pesmi „novimašnik bod' pozdravljen“ so sledile deklamacije in pozdravni nagovor cerkvenega ključarja gospoda Falačnika, ki je v imenu Hodišanov izrazil dobrodošlico novemu župniku. Nato so nam spregovorili novi gospod župnik. „Zdi se mi,“ so dejali med drugim, „kakor na dan moje nove maše pred trinajstimi leti, ko stopam danes v vašo okrašeno cerkev.“ V pridigi so nam nakazali vzor Kristusa Kralja, ki je iz ljubezni do nas zapustil nebesa in prišel v to dolino solz, ne da bi vpostavljal nad nami, kakor delajo to posvetni vladarji, vlado izkoriščanja, ampak vlado ljubezni. „Tudi jaz nisem prišel k vam,“ so dejali gosp. župnik, „da bi gospodoval nad vami ali vas celo teroriziral, ampak da vam služim. Tega pa ne smete razumeti tako, da se bom uklonil vsaki osebni volji, ampak le, v kolikor bo to v skladu z božjimi zapovedmi.“

„Z mešanimi čustvi sem nastopil pastirovanje v vaši župniji v zavesti težkih nalog, ki me čakajo.“

Medtem ko vas tarejo skrbi, dragi gospod župnik, pa nas Hodišane navdaja veselje in prepričanje, da z Vami nismo dobili samo dobrega dušnega pastirja, ampak tudi moža, ki nam bo posebno v današnjem negotovem času pravi kažipot.

Ne bomo zamerili Vaši svarilni in bodrilni besedi, čeprav bi padla včasih tudi bolj trdo. Potrebujemo vodnika, ki nam bo kazal pot, na katerega se bomo obračali lahko v vseh vprašanjih v zavesti, da bomo

VÖLKER - MÖBEL

Celovec, Villacher Ring 45-47

vedno deležni jasnega in odkritosrčnega nasveta, naj bo to v verskem ali narodnostnem oziru.

V tem smislu želimo našemu gospodu župniku k izvrševanju težavnih dušnopastirskih dolžnosti obilo božjega blagoslova.

V predzadnji številki našega tednika smo brali pismo našega bivšega župnika dr. Mikula. Že smo se bali, da so nas gospod popolnoma izbrisali iz spomina. Zelo nas je veselilo, ko smo brali, da so srečno dospeli v daljno Avstralijo. Čeprav so naš bivši župnik odnesli iz Hodiš verjetno več bridkih kot dobrih spominov, se nas vendar še spominjajo. Tudi mi bomo ohranili našega dobrega župnika, ki so pastirovali trinajst let med nami, v hvaležnem spominu. Trinajst let vojnega in povojnega časa prenasičenega z nevarnostmi, zlobo in nasilstvom.

CENEJŠI SMO!

Moške spodnje hlače iz posebno toplega, barvastega barhenta kom. S 39.—
Flanelaste rjuhe rosa 220 cm dolge S 49.—
Kovtri zelo lepi in trpežni 148.—, 168.—, 188.—
Flanela vzorčasta, meter S 16.80
Barhenti lepi vzorci od S 14.80
Zavese krasi vzorci od S 15.—
Molino 140 cm širok močan meter S 15.80
Tekstilna trgovina

ROLF KASSIG

Celovec-Klagenfurt, Benediktiner Platz 7

Posebno za naše izseljence so imeli g. dr. Mikula vedno odprto roko in srce, čeprav je posebno zaradi tega stalno visel Damoklejev meč gestape nad njimi. Spominjamo se težkih dni izselitve, ko se gospod dr. Mikula niso plašili vstopiti v težko zastraženo avto, v katerem so bili naši izseljenci. Zloglasni Kreisleiter Potočnik, ki je imel naslednjo nedeljo svoj grozilni govor v Hodišah, je k temu pripomnil: „Der Keutscher Pfarrer hat es für notwendig gehalten, diese Landesverräter vor ihrer Abfahrt noch zu segnen. Aber dieser Mann hat sich damit zum Feinde bekannt.“ Verjetno tudi onim Hodišanom še ni opešal popolnoma spomin, ki so tedaj vpricho Kreisleiterja pljuvali na svojega dušnega pastirja, celo taki, katerim so malo preje gospod župnik dejansko pomagali.

V posebno hvaležnem spominu bode ohranili našega bivšega župnika bolniki in naši stari očetje in mamice, katere so tako pogosto obiskali na domovih in tudi tu je bilo njih geslo: kadar deliš darove, naj levica ne ve, kaj dela desnica. Želimo našemu nepozabnemu župniku mnogo uspehov v novi domovini.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

ŠT. ILJ

(Instalacija)

Kaj vse je sončni Št. Ilj doživel do leta 1945. Župnik Jan Petrič bi nam mogel marsikatero zgodnico povedati. Čeravno je bil skrben dušni pastir, ali pa ravno radi tega, so ga odstranili, da je grabežljivi volk lažje trgalo ovčice. Razkropiti čredo pa vendar ni mogel. Kmetske grčice ni mogel razsekati. Razdejanje pa je zapustil. In upravitelj Pavle je ob prihodu našel dela preko glave. Na znotraj in na zunaj.

Kako je izgledalo župnišče, župnijska cerkev in podružnice! Podjetnost Podjune je preštel v Št. Ilj in ne v čisto 10 letih je s požrtvovalnimi farani napravil zopet red, da je marsikateremu lahko v vzgled. Dragi bronasti zvonovi na električni pogon, klopi in orgle v farni cerkvi. Kako krasna je sedaj, poprej tako mrla in prazna cerkev na Humcu. Dela resno konkurenco župnijski cerkvi. Precej zasluge gre pri tem tamkajšnjemu umetniku Jerini.

Sv. Katarina na Jerbergu in Sv. Lucija na Gori ne zaostajata. In na Loče pri tem niso pozabili. Vse to delo bi najbrž ne bilo šlo tako izpod rok, če bi pri tem ne bilo posebnega božjega blagoslova. Tudi tu je vsa župnija sodelovala. Notranjemu prevajanju in verskemu soudejstvanju je sledila zunanja podjetnost in požrtvovalnost. O, kako so znali vse vire in možnosti porabiti! Križi ob razpotjih že pričajo vsakemu potniku, koliko je fara vredna. Kajti tudi ti so se oprostili „umetnosti zlomljenih križev“ in so oblekli krščansko obleko.

Odpranje blagaj
Kmetijski stroji — Oklopne blazine — Motorji — Oprema za pisarne iz jekla — Stedilniki in peči — Registrirne blazine — Traktorji — Hladilne omare
Ugodni plačilni pogoji in prilagodljivi nakupi
HANS WERNIG
Celovec-Klagenfurt, Paulitschgasse 13
Vsak četrtek prodajna stojnica na Benediktinskem trgu

In ko je bilo vse delo vsaj v velikih potezah opravljeno, je upravitelj dal župnijo razpisati. In kaj je bilo naravnost, kot da so jo njemu podelili in to že 27. 9. 1952. Okleval je in se obotavljal. Ni ravno stvar duhovnika, da bi ga očitno postavljali na svetilnik. Toda sosedni sobratje, zlasti pa preč. g. dekan, niso odnehali. In tako smo na praznik Kristusa Kralja doživeli dostojanstveno in veselo ženitnino — oprostite — ustoličenje župnika Pavleja Kanaufa v Št. Ilju. Kakor navadno pri porokah ovira oviri podaja roko, tako tudi v našem slučaju. Proti jutru je začelo deževati in deževalo je kot bi bilo odprto nebo. Ko sem jo mahal v škornjih, v plašč zavil in z dežnikom oborožen po cesti proti Št. Ilju — še precej zgodaj — sem med potjo srečal samo navdušeno cerkveno pevko, Kranjčevico Anico. Mislim sem si, to bo žalostna instalacija... tu je treba že žive vere in precejšen kos ljubezni do cerkve, da si ob takem vremenu kdo upa iz hiše.

Kako pa sem bil iznenaden, ko sem našel nabito polno cerkev. Ne samo otroci in ženske, marveč skoro polovica fantov in moških. Vsa čast Št. Ilju. In kar se jim mora šteti v posebno priznanje, morali so — tokrat je bilo enkrat narobe — pol ure do trideset ure čakati na župnika, četudi ne po njegovi krivdi. Avto, ki bi naj pripeljal pridigarja, je običajl v Hodišah. Kar dobro, da ima Št. Ilj več takih vozil in tako se je mogla Pavlijeva „poroka“ v Št. Ilju vendarle izvesti... Bi ja bilo žalostno, ko je vendar bilo toliko duhovnikov pričujočih, če bi zastoj prišli. Pa je prišel le namestnik. Ne zamerimo dekanu, ki so vse tako lepo uredili, pač pa Quos ego... komur velja bo razumel.

V cerkvi je spregovoril zbranim vernikom in tako, da so ga vsi dobro razumeli, sedanjí hodiški gospod. Govoril je o Kristusu kot župniku sveta in o nalogah njegovih pomočnikov. Obrazložil je obred ustoličenja. Sledila je instalacija ob pričujočnosti prošta Lenarta, misijonarja Nemca, žup. št. lipskega, rožeškega, hovskega in škofiškega. Ta zadnji je gotovo premajhen, da bi ga bili postavili za škofijskega namestnika-instalatorja. Naj je, kakor hoče biti: instalaciji so sledile čestitke zastran ključarjev, deklamacije treh otrok, pridružil se je cerkveni zbor, ki je čestitke izražal v pesmi. Končno pa je poznavalec svetovne literature kar v dveh jezikih povedal, kaj ima ta za takšne slučaje pripravljenega. Razodeval je pri tem še kar svež spomin. Z litanijami in slavospevom je bilo zaključeno slavlje, ki bo kljub slabemu vremenu vsem ostalo v trajnem spominu.

Ko so se duhovniki, „kramarji“ in pevci ob skupni mizi v župnišču malo opomogli, so se jeziki razvezali. Rujna kaplica je svoje storila. Zdrava šala in zbadljivke so razgibale srca. In ko smo se pristrčno nasmeljali, je sledila pesem pesmi. Preproste domače so najlepše.

Pavle pred oltarjem in drug Pavle na koru, na enem koncu mize Pavle in ravno tako na drugem. In ta je imel trdno vajeti v rokah. Kar škoda, da je bilo že tako pozno in smo se morali poslovit.

Župniku Pavleju kličemo: Na mnoga letal! Župniji Št. Ilj pa čestitamo! Da bi bila časno in večno srečna!

DOBRLA VAS (Glas iz fare)

Vso faro je bridko zadela žalostna novica, da so po težki operaciji 8. oktobra ob dveh zutraj v celovškem sanatoriju umrli naš dolgotrajni dušni pastir, mil. g. Andrej Truppe.

Skoro verjeti nismo mogli tej bridki novici, dokler ni pripeljal mrliški avto dragega pokojnika iz Celovca. Že ob sprejemu mrtvega se je zbralo precej faranov, ki so s solznimi očmi spremljali mrtvega prošta zadnjič v proštnijo in ga tam položili na mrtvaški oder. Uro za uro so potem prihajali molivci v proštnijo, se poslavljali od svojega priljubljenega dušnega pastirja in molili za pokoj blage duše.

V soboto, 11. oktobra, se je zbrala zadnjič cela fara in veliko število ljudi iz okolice ob krsti. 58 duhovnikov, njegovih sobratov, ga je spremilo k zadnjemu počitku.

Pred proštnijo je opravil mil. g. prošt Benetek mrliške obrede. Pevci, katere je pokojni tako rad poslušal, so mu zapeli v slovo ganljive žalostinke. Skozi vas se je pomikal dolgi mrtvaški sprevod proti Marijini cerkvi na Gori.

Med vigilijami duhovnikov so ob treh oltarjih darovali sobratje sv. maše za pokojnega. V imenu prevz. g. škofa se je s prižnice mil. g. generalni vikar poslovil od rajnega. Slikal ga je kot neumornega dušnega pastirja in sejalca božje besede skozi 25 dolgih let. „Nimam nobenemu kaj odpušiti, ker me ni noben razžalil,“ je zapisal ob koncu svojega testamenta. Med govorom ni ostalo nobeno oko suho, ker vsak je čutil težko izgubo. Nato se je v obeh jezikih poslovil mil. g. stolni kanonik prelat Podgorc. Sledila je slovesna pogrebna sv. maša ob asistenci č. g. dekana in prvega kaplana pokojnika.

Ob odprtem grobu so se poslovili od mrtvega g. prošta zastopniki občine in šole in njegov sošolec in župnik rojstne fare, č. g. Ulbing iz Skočidola.

Skozi dolgih 25 let so rajni g. prošt vodili in pastirovali našo faro. Utihišla so usta, ki so nas učila, svarila in za nas molila. Roke, ki so nas in naše otroke krščevale, nas blagoslavljevale, nas odvezale grehov in nam delile kruh življenja, so sklenjene v večni delopust. Ostali nam bodo v trajnem spominu kot neutrudni delavec na božjih njivah neumrljivih duš. Bog jim bodi obilen plačnik za ves njih trud, za vso očetovsko ljubezen in požrtvovalnost.

Pomnik postavimo mu tak,
da slednji skuša biti mu enak.
(Gregorčič)

SELE

Č. g. Arnulf Memmer je med vojno skoro pet let kot administrator vneto in požrtvovalno pastiroval v selski župniji. Sele so se mu očividno priljubile, za to je letos nad 10 mesecev tu utrjeval svoje razrahljano zdravje. V začetku novembra pa nas je zapustil in se preselil na Radiše, kjer je več sonca in zato zima morda milejša. Želimo gospodu, da mu sončne Radiše vrnejo zaželjeno zdravje.

ŠMIHEL PRI PLIBERKU

V nedeljo, dne 26. oktobra, smo imeli v Šmihelu zelo razveseljiv obisk. Iz Špitala na Dravi je prispela v naš Šmihel igralska skupina Slovenskega prosvetnega društva iz taborišča. Prišli so dopoldne ob 9. uri, nato so prisostvovali nedeljski božji službi. Tujce iz Špitala sta očarala posebno dva pevca v cerkvi, sopranistinja gospa dr. Lote Krajger in pa bariton solo Štefaj Kušej.

Opoldne so se okrepčali gostje za silo v šmihelskem gostoljubnem župnišču. Popoldne pa so imeli naši dragi gostje res veliko smolo. Dež je lil v potokih, kakor iz škafa je lilo. Šele po tretji uri je bila dvorana za

sedena, nakar so pričeli s svojo lepo in nadvse krasno podano igro: „Veriga“.

Občinstvo je bilo nadvse zadovoljno in veselo te igre. Ni naša naloga igralce kritizirati. Reči pa moramo, da mi nimamo tako izvrstnih igralcev kot se je pokazala na odru Micka. Tudi obadva kmeta, Marko in Franc, sta podala svoje vloge nadvse naravno in dopadljivo. Občudovali smo posebno Marka v njegovem temperamentu in doživetju vloge.

Mirko je bil prikupljive zunanjosti in tudi lep v svojem vedenju. Kašpar pa je podal lepo vlogo tistega nemogočega snubača, ki pri ženskem svetu nikoli ne vleče. Ne moremo vsakega igralca posebej pohvaliti, reči pa moramo, da je rešil stari oče svojo vlogo res dobro in lepo. Nadvse pa nas je veselilo, ko smo občutili zopet in čuli lepo pristno domačo slovenščino, katere naši igralci nikoli ne morejo podati tako brezhibno, ker je ja večina obiskovalca nacistične ljudske šole, kjer ni slišala nobene slovenske besede. Zato bi si še želeli takih prireditev, da se mi naučimo tega, kar nam manjka.

Po igri smo se zbrali na družabnem večeru pevci in igralci ter ostali gostje iz Špitala pa tudi domačini v gostilni ob skupni malici in pri dobri kapljici. Pevci pa so nam prepevali tja pozno v noč. Veselilo nas je, da so se naši gostje tako domače počutili pri nas, da se kar niso mogli sprijazniti z mislijo, da bo hitro minil ta lepi večer. G. predsednik Šef je izrazil v napitnici željo in prošnjo, da bi prišli naši pevci tja v taborišče, da bi tam zapeli Slovenci Slovincem in jim napravili nekaj lepih ur.

Obratno pa je obljubil, da nas za božič obiščejo z lepo božično igro „Henrik, govavi vitez“.

Napitnica predsednika je bila na obeh straneh sprejeta z velikim navdušenjem. Špitalčani nam bolj pičlega obiska zaradi slabega vremena ne smejo zameriti. Potolažiti jih pa moremo s tem, da jim bo gospa dr. Krajgerjeva, in da jim bodo naši pevci zapeli pri obisku v Špitalu več lepih pesmi.

Upamo, da bo ta obisk tudi naše prosvetno delo vzbudil in spravil na plan!

SVEČE

Če poletje ni prineslo posebnih novic, jih je pa prinesla jesen. Tako smo tisti teden pred žegnansko nedeljo jemali slovo od preč. g. dr. Zamjena, na žegnansko nedeljo pa smo pozdravili novega župnika, preč. g. Škorjanca.

Minili sta ravno dve leti, odkar so umrli preč. g. Jandl. Bilo je okoli vseh svetnikov in vsi farani smo se bali trenutka, ko bo zvon naznanil gospodovo smrt. Vedeli smo namreč, da bi samo še čudež mogel preč. g. župnika ohraniti pri življenju. Mnogo so se trudili za sveško faro; skromno in zgledno so živeli ter s tem dajali vsem nam pobudo, da jih posnemamo. Naj v nebesih prosijo za nas in se vesele blaženosti.

Za njimi so prevzeli faro začasno preč. g.

ALOJZIJ HUTTER:

Moje šolanje in življenje

(Nadaljevanje)

Zdi se mi, da je znal tudi nekaj slovenskega, ker mi je v spisovnico pri neki besedi pripisal „že prav“. S slovnico nas ni veliko mučil. Bil je majhne postave, navadno zelo resen. V besedi je bil kratek in rezek. Ko je o nekem študentu zvedel nekoč nekaj nenavnega, ga je drugi dan, ko je vstopil v razred, takoj poklical. Vprašal ga je: „Ali imate denar?“ Zavzeti smo ga gledali, kaj to pomeni. Profesor pa je spregovoril resno: „Kdor se hoče z ženskami pečati, mora imeti denar (premoženje ali pa zaslužek), da more kruh kupovati (ženske in otroke rediti).“ Res koristen nauk tako za nemške študente kakor tudi za slovenske fante!

Spomnim naj se še prof. Emilijana Hribernig-a (roj. v Celovcu, umrl 15. 5. 1920, star 76 let). Učil je matematiko in geografijo. Vedno se je rad s kakim učencem pošalil. Rekel je n. pr. „Ist der Knopf noch nicht aufgegangen — Ali se popek še ni odprl?“ — Če je kak učenec ves skrušen stal pri tabli in ni znal odgovoriti, ga je s prijaznim pogledom bodril, naj mu gleda v oči, z besedami: „No, tun wir halt bock-schauen!“

In končno naj omenim še Christen-a Severina (rojen v Novi vasi na Češkem, umrl 18. 10. 1890, star 52 let). Učil je naravoslovje. Bil je resen in miren gospod; zdel se mi je že zelo star, pa je bil najbrž le bolan.

dr. Zamjen iz salezijanske družbe. V svoji gorečnosti so oboleli. Fara je zares težka in dobili so zdaj veliko lažjo — v Št. Vidu v Podjuni. Cerkevni pevci so se poslovili od njih s pesmijo, saj so bili dober pevec. Mi vsi pa jim želimo na novi fari mnogo božjega blagoslova in da bi na nas čisto ne pozabili. Vsaj v molitvi naj se spomnijo na nas.

Na žegnansko nedeljo so faro uradno prevzeli preč. g. Škorjanc. Pri drugi maši so dobili iz rok preč. g. dekana cerkvene ključce. V imenu cerkvenih ključarjev jih je pozdravil g. Anton Fajnik, p. d. Ucar iz Sveč. Tudi pevci so jim zapeli dobrodošlico. Vsi farani pa želimo, da bi se med nami dobro počutili in bili zdravi ves čas.

Naša svečka šola je dobila čisto novo lice in sicer zunaj in znotraj. Posebno vhod nam je všeč. Upamo, da bo tudi nad vrati kmalu zablestel nov — dvojezični napis. Saj so dale šole v Bilčovsu, Št. Janžu, Selah in drugod lep vzgled. Naš župan, g. Inzko-Kovač, bo gotovo v svoji pravičnosti k temu pripomogel. Zdaj ko je šolsko poslopje tako lepo, naj se tudi otroci pridno uče; naj napredujejo v znanju pa tudi v lepem vedenju in v krščanskem nauku.

Smučarski brzovlak v Badgastein

V prihodnji zimi bo smučarski brzovlak v Badgastein v režiji „Kärntner Verkehrsgesellschaft“ (KVG) vozil vsako nedeljo in praznik.

V KVG so združena podjetja Kärntner Reisebüro, Paul Springer, avtobusno podjetje v Celovcu in Dosi in Comp., avtobusno podjetje v Celovcu. Novonastala organizacija KVG namerava celovskim in koroškim zimskim športnikom omogočiti izlete v najlepše koroške smučarske predele in tudi v sosedne zvezne dežele.

Predvsem je veliko povpraševanje po smučarskem brzovlaku v Badgastein, ki bo v prihodnji zimi vozil po sledečem voznem redu:

Odhod: iz Celovca ob 6.00. Postanek na postajah: Celovec Lend, Kriva Vrba, Poreče, Vrba, Beljak. Prihod v Badgastein ob 8.15.

Povratek: iz Badgasteina do 15. 2. 1953 ob 16. 35, od 16. 2. 1953 pa ob 17.55.

Voznina: Iz Celovca, Krive Vrbe, Poreča in Vrbe do Badgasteina in nazaj je za člane Koroške deželne smučarske zveze in drugih smučarskih društev tja in nazaj 40 šil., za vse druge pa 45 šilingov.

Za potnike, ki vstopijo v Beljaku, znaša enotna cena 40 šilingov tja in nazaj.

Vozni listki se bodo izdajali izključno le v pisarni KVG, Celovec, Neuer Platz 2, telefon 4321. Člani Deželne smučarske zveze ali smučarskih društev dobe znižane vozne listke na podlagi svojih članskih izkaznic.

Odhod prvega smučarskega brzovlaka bomo javnosti posebej sporočili. Odvisno pa bo to od snežnih razmer.

S tem bi bil s svojim popisom iz Šent Pavla pri kraju. Toda mene vežejo s tem krajem še drugi spomini. Morda bo tudi koga drugega še to zanimalo.

Še pozneje sem tja večkrat zahajal, spočetka z bratom profesorjem, kateremu so bili Kroneggerjevi duhovni starši. Saj sta bila oba, oče in mati, leta 1875 na njegovi primiciji v Globasnici. Tam sta poskušala in zelo hvalila nekaj sloveče koroško vino „žitarec“. Tako jima je prijal in tudi učinkoval, da sta na povratku domov že na potu občutila velik glad in sta samo pre-mišljevala, kje bi ta glad utešila. Res je bil žitarac kedaj — ne vselej — tako sočen, sladek in močan, da se je steklenica kar mize prijala, ako je bilo vino razlito. Toliko je bilo sladkorja v vinu. Tak sloves je užival žitarac, da so ga gostilničarji plačevali po 34 krajcarjev liter, medtem ko je bilo drugo vino po 20 krajcarjev za liter in še ceneje. Pozneje pa je prišel žitarac zaradi svoje kisline na slab glas. Ožbej Ilavnik ga je celo obrekoval, ko je trdil, da je mežnar (na Reberci?) moral zato o polnoči zvoniti, da so se pivci žitarca zbudili in se v postelji obrnili, da jim ne bi žitarac črevesja pregizel. Ako je to res, je kar sreča, da žitarca ni več.

Tako sem torej v Šent. Pavlu končal in pojdemo na počitnice. V šolo ne gremo nič več nazaj v Šent Pavel, kjer takrat še ni bilo višje gimnazije. Našli se bomo spet v Globasnici, kjer mislim poklicati na dan spomine iz otroške dobe. Torej na svidenje, če Bog da in če me hočete spremljati.

Za našo mladino

Naši cilji

S koliko ljubeznijo so ustanavljali in s koliko ljubeznijo so se nato oklepali svojih kulturnih in izobraževalnih društev naši očetje in mater! Iz društvene šole so rastle in iz prosvetne zakladnice so črpali zaklade za duha in srce. Velike so morale biti njihove žrtve in veliko njihovo veselje za tovrstno narodno udejstvovanje. V tem nas potrjujejo še sedaj sami, ko jih gledamo tako globoko ukoreninjene v zemljo verskega in narodnega prepričanja, da jih ne omaja niti najhujši vihar sredi temne noči.

Mladina, čuvaj in spoštuj to sveto dediščino svojih očetov in mater z isto ljubeznijo, kot čuvaš in spoštuješ zemljo in jezik, ki si ju sprejela od svojih prednikov! Res so danes v marsičem druge razmere kot pred desetletji. V drugih političnih in tudi gospodarskih razmerah živimo, po radiu in časopisu smo bolj povezani z ostalim svetom — a le preradi pozabljamo, da se kljub velikim zunanjim spremembam nista spremenila velika življenjska ideala: zvestoba Bogu in narodu.

Ta dva ideala sta še vedno edina, ki dajejo življenju njegovo glavno vsebino in ga napravljata življenja vrednega. Za nju kljub vsem naporom brezduševne moderne dobe ni nobenega nadomestila, le ob teh idealih se dobro razvijata duh in srce, rastejo družine in vasi in dobro uspeva ves rod. Mladina, v pravih društev naj bodo vsebovani kot vodilo vsega prosvetnega udejstvovanja ti naši ideali. Vedimo, da je to izredno važno za rod, ki danes dorašča v može in žene, važnejše kot kdajkoli prejel.

Slednje predvsem mora biti danes pred očmi slehernemu društvenemu funkcionarju. Naše prosvetno življenje se mora razmahniti, poglobiti in utrditi, da bo tako z jamčena dobra bodočnost koroških Slovencev!

Vera in narodnost sta najvišja prosvetna cilja. Prva in največja naloga članov vseh naših kulturnih skupin je katoliško in narodno prepričanje vedno in povsod priznavati, po tem prepričanju živeti in to prepričanje tudi širiti. Narodni so se odmaknili za naše otroke:

Jesen

Zdaj je zunaj postalo hladneje. Večkrat so travniki zjutraj sivobeli — ponoči je padla slana nanje. Drevesa nosijo rumeno, rjavo in rdečkasto listje. Če potegne veter, ga nese daleč po zraku.

Po nebu se vlačijo sivi oblaki. Rado dežuje, v višjih legah pa tudi sneži. Dnevi se krajšajo, ker stoji sonce vsak dan nižje. Zvečer se zgodaj mrači. Jesen je v deželi.

Ptice selivke so nas zapustile, druge živali se pripravljajo na zimsko spanje.

Vsi ljudje mislijo na zimo. Kmet je vsejal ozimino in spravlja domov zadnje pridelke — sadje, zelje, repo, turščico, peso in krompir. V gozdu grabijo ženske steljo, moški pa nakladajo drva na voz. Tudi v mestu se oskrbujejo z zelenjavo, s sadjem, krompirjem ter s kurjavo.

Na poljih se kadijo kupi nerabljivih poljskih odpadkov, kakor krompirjevec (repičovna), stebli sončnic itd. Samoumevno je, da si mi otroci pri paši zakurimo. Skačemo okrog ognja, pečemo repico in vmes zapojemo kako pesem. Ko sonce zaide, ženemo sito čredo domov s klici: „Hej' mov, hej' mov, hej' mov!“

R. V o u k.

Dete se joče . . .

Dete se joče, očka skrbi: ali mogoče kaj ga boli?	Dete se joče, nekaj jeclja, ličece vroče, urno caplja.
Dete se joče, kaj pa želi, spati še noče — mamice nil	Dete se joče, solz ni v očeh, hoče li, noče — spet je že smeht!

Dete se joče,
nič ne želi,
z mamico očē,
srečo deli! . . .

Valentin Polanšek

od krščanstva in so zato zapadli duhovnemu in telesnemu ubožtvu. Seveda moramo gledati tudi na to, da ljudstvu res kaj zanimivega in lepega nudimo, to je dandanes važno tembolj, ko vse rajši drvi v kino, kakor pa na prosvetno prireditev. Zato je velikega pomena, da predstavljamo na odru koristne stvari, za katere se ljudstvo zanima in navduši.

Nadalje hočemo v naših društvih vzgoje in izobrazbe. Njen temelj je v priznavanju božje avtoritete, najvišjega postavodajca in njegovih zapovedi.

V društvih ne sme biti razlike po stanu ali premoženju, enaki smo vsi bratje in sestre. Dekle, žena nam je prijateljica dela in zato poznamo veliko dolžnost: dolžnost spoštovanja slovenske žene in slovenskega dekleta in dolžnost viteštva do njih. S svojo prosveto stremimo za duševnim in telesnim zdravjem, zato iščemo izobrazbe duha v knjigah, listih, predavanjih in telesnega zdravja v delu, pa tudi v športu, v izletih in potovanjih.

Vse navedeno, prijatelji, naj vsebujejo tudi pravila naših društev, ko govorijo o namenu naših društev. Vzemimo to zahtevo z vsjo resnostjo in dokažimo, da polno razumemo zahteve, ki jih stavi na slovensko koroško mladino nova doba. Zato čuvajte naša prosvetna in kulturna društva ter razne farne ustanove! Čuvajte tako, da ne bodo ob prazni vsebini društvenega delovanja hiralala! Kar je dobrega in plemenitega v nas, izhajaj iz cerkve in iz društva, kar je v nas slabega, bolnega in pomanjkljivega, imej v cerkvi in društvu svojega zdravnika. Le tako zamoremo reči svojim naslednikom, da smo dobro upravljali dragoceno posest, ki smo jo sprejeli od svojih očetov in mater.

Smrt

Neločljiva spremljevalka
zvesta mi je, kamor grem;
pravim ji „nadležna Malka“,
ker me muči njen objem.

Zmeraj za menoj se plazi,
po stezicah kraj gredic.
Šepeta mi, koder lazi:
„Hitro mine kras cvetlič!“

Spremlja me na vrt pod drevje,
kakor klošč se me drži
in mežika na vejevje,
ki že več ne zeleni.

Slavček mi je sredi gaja,
skrit v grmovju pel nekoč.
Pa je rekla: „Konec maja
vzela ga bo temna noč.“

Kadar mlado lice božam,
brž izvabi mi solze;
mlad obraz primerja rožam,
ki na zimo obledē.

Lesičjak

Koroški ljudski pesnik in pevec
(5. nadaljevanje)

Najbolj priljubljena in tudi še danes najbolj znana Lesičjakova je „Pesem od rojstva“. V enajstih kiticah nam opisuje usodo novorojenčka, ki pride na ta svet ves nebogljen in brez moči:

Je ta človek na svet rojen,
hitro čuje reve svoje;
pride čisto nah, pride čisto bos,
sam pomagat si ni kos:
„O, jo, jo,“ joče se na moč,
kliče mater na pomoč.

Dalje opisuje v tej pesmi, kako jok otrokov gane materino srce. Takoj pokliče babico, da ga povije v plenice in ponese h krstu. Izberejo mu ime ter izvrše delo, po katerem dobi otrok pravico do nebes. Vse se veseli tega dogodka, kajti:

Bodi fantič al' deklina,
botri grejo na 'n polč vina,
obhajajo veselo tisti dan,
ko je nastopil nov kristjan.

MLADINA PIŠE

HUDI KRAJ

Pregovor pravi, da besede mičejo, vzgledi pa vlečejo in res je tako. S tem, da se je neki želinčan prvi oglasil na naši novi strani, je dal tudi meni korajžo, da izrazim priznanje in veselje. Sedaj bo imel „Naš tednik“ takorekoč magnet, kateri bo našo mladino vse vlekel. Mladost je čas šolanja in izobrazbe. Ko bomo čitali na naši mladinski strani vedno dobre članke in dobivali lepe nauke, bomo vedno bolj in bolj znali ceniti in ljubiti naše največje zaklade: vero, domovino in materinsko govorico.

Dekleta seve ne moremo doprinesiti za blagor našega naroda v javnosti toliko kakor moške in fantje, pač pa bomo nekoč kot dobre matere v družini skrbno zasejale seme ljubezni do Boga in do naše lepe domovine v srca naših otrok. Tudi to je velika naloga, za katero se moramo dobro pripraviti.

Fantje na vasi

„Luna sije, kladvo bije
trudne, pozne ure že . . .“

Lahna večerna sapica pihlja preko vasi in odnaša s seboj glasove fantovske pesmi. Tiho in neopazno zajema noč naravo in jo ogrinja s svojim temnim plaščem. Na vzhodu vstaja mesec, pokrovitelj ljubečih se src in riše rahle obrise hiš na zemljo. Kraj vasi stoje fantje in prepevajo. Ura je že pozna. Druga za drugo ugašajo lučke po hišah, le tu pa tam še trepeta medla svetloba skozi zagrnjena okna. Hladna jesenska noč je in ljudje radi legajo zgodaj spat. Tudi jim celodnevno delo ne dovoljuje ponočnega razvedrila. Fantje pa, ta cvet vasi, mladi in nikdar utrujeni, ki se razžive šele ponoči, tem fantom se ne mudi spet. Zato je pa še zjutraj čas, si mislijo.

V stolpu je udarila ura. Fantje so prisluhnili. Stejemo udarce. Enajst je. Kmalu bo čas. Dajmo še eno, da bo prej minilo. Skozi vas je zadonela nova pesem in zaplavala nova melodija:

Kaže mi debelo knjigo,
vezano v mrtvaški prt;
tudi jaz sem v nji zapisan —
veli list za božji vrt.

Limbarski

ZA BISTRE GLAVE

Rešitev iz zadnje številke „Našega tednika“: 18. Bolha. 19. Kuga. 20. Pisanje.

VII.

21. Nima nog, pa je vendar na nogah?
22. Na kateri cesti ni peska?
23. Kaj je narobe prav?

ZA DOBRO VOLJO

„Gospodična, ljubim vas. Ali hočete postati moja za vse življenje? . . . Zakaj se pa jokate?“

„Od samega veselja! Še včeraj mi je rekla mama: Rada bi videla tistega osla, ki bi vzel tako kozo kot si ti!“

Žena: „Kdaj si pa pravzaprav sinoči prišel domov?“

Mož: „Ne vem; sem se tako bal, da bi te ne zbudil, da si še na uro pogledati nisem upal.“

Tud' mežnar pride na 'n gvaš
in fajmošter za njim počas.

Naposled pa pravi:

Dosti barti trudna mati,
tud' ponoči mora vstati
in pogledat', kaj mladenču je,
da tak mlo joče se.
Ona spozna, da mladenč nedolžen je,
in potrebuje usmiljenje.

V „pesmi od nespametnih ljudi“ nam predočuje splošne človeške slabosti, zlasti pijančevanje, igranje, potepanje itd., ter nas svari pred takšnim življenjem:

Eno pesem pojmo mi
od nespametnih ljudi,
od pijancev, špilovcev,
od ponočnih letovcev,
od lažnikov in goljufov,
tudi drugih potepuhov;
prav njih stan prevdarimo,
tak živet se varimo.

Zenske, vam se čudit je,
da jim vse verjamete,
da vam dopovedat ni,
varovat se teh ljudi.
Od zunaj se vam šmajhljajo,
znotraj fowš srce imajo;
kdor je zgubiv dobro vest,
ta ne more biti zvest,
(se nadaljuje)

praviti. Saj je mati prva duhovnica in učiteljica svojim otrokom.

Nekaj žalostnega sem doživela letos pri pranganju v neki fari. Za menoj je šlo več deklet, ki pa so se pogovarjale pri pranganju kakor na spredu. Med njimi pa je bila tudi neka mlada žena. Ob koncu pranganja je začela dotična žena preklinjati duhovnika z Najsvetejšim. Mene pa je globoko v srcu zabolelo, in kaj hočeš drugega kot moliti za takšne ljudi.

S tem, da zaničujejo božje namestnike, zaničujejo tudi sv. vero in z nogami teptajo milosti, katere nam Bog po njih deli.

Dekleta! Kaj pravite na to? Ali bo mogla taka mati dobro in v krščanskem duhu vzgojiti svoje otroke? Ni mogoče deliti drugim od tega, česar sama nimaš.

Skrbno torej varujmo te naše najdragocenejše zaklade. Prosimo Boga pomoči, blagoslova in stanovitnosti.

„Na okno prav nalahno bom potrkal,
da se mamca ne zbudi . . .“

Glasovi še plavajo nad vasjo, a fantov ni več. Kakor na ukaz nevidne sile so se razgubili med hišami. Na vas je legla tišina. Vse luči so ugasnile. Mesec se je premaknil više in jasneje posijal na zemljo. V sencah hiš tiho hodijo fantje. Lahen žvižg, morda pritažen glas ali kamenček . . . in že se odpirajo okna.

Tu se malo pogovorijo in zasmejejo. Čeprav so drugače ure dolge, toda tu tako hitro mine čas. Vsak trenutek, pa naj bo še tako kratek, jim je dragocen, kajti ljubezen je pač nepremagljiva.

Mesec bo že skoro zašel in prvi petelini se bodo že kmalu oglasili po vasi, ko so se pričela okna zapirati in fantje poslavljati. Počasi odhajajo vsak na svoj dom. Kako bodo zjutraj vstali, na to ne mislijo. Tudi dekleta se ne zmenijo za pohojene cvetlice in steptane grede pod oknom.

Zopet je dan. Vsakdanje delo zabriše sled nočnega življenja, le sladek opoj, ki je ostal v srcih, budi spomin na lepoto preživelih trenutkov.

PO SVETU

Globoško ljudsko šolo so podaljšali in napravili več razredov. Sedaj so jo še na novo popravili in pobelili. Blagoslovitev bo verjetno sredi meseca novembra.

V beljaški glavni šoli so našli pištolo, katero si je sposodil nek 11 let star fant od svojega 19 let starega brata in jo prinesel s seboj v šolo. Pri bratu so našli še več pištolo in 88 patron različnih sort. Fant je izjavil, da je vse to našel pred štirimi leti v kleti tedanjega stanovanja v Pliberku.

Kardinal Innitzer je pred nedavnem obhajal svoj zlatomašniški jubilej in 20-letni škofovski jubilej. Ob tej priliki je obljubila mladina dunajske nadškofije kardinalu zvestobo. Zbrani so bili vsi škofje Avstrije in minister za pouk dr. Kolb.

Zvezno ministrstvo za pouk je uveljavilo novo uredbo o šolninah za visokošolce, po kateri imajo tudi sedaj ugodnosti, če napravijo prošnjo za znižanje šolnine.

V Švici študira 12.000 tujih dijakov iz raznih dežel. Švica ima okrog 500 zasebnih, tuji mladini namenjenih šol in v njih sliši najrazličnejše jezike. Povsod seveda prevladuje en jezik kot glavni, nikjer pa mladini ne branijo govoriti v materinem jeziku. Tako se mladina medsebojno še bolj spoznava in se tudi uči spoznavati švicanske njene kulturne, politične in gospodarske ustanove.

Sestavi iz zlogov:

A-A-BIŽ-DRO-E-GLAS-I-I-JE-KAL-KI-LIP-LU-ME-ME-ME-MI-MLA-NA-NAG-NIJ-NIK-NJEN-NO-O-OD-RAV-RIS-SE-SEL-STA-SA-TEV-TEŽ-TI-VAS-VE-VI-ZAS.

Besede pomenijo:

1. Drogen denar. 2. Dati na stran (nedoločni glagol). 3. Kako imenujemo delo, kadar mlatimo? 4. Dolgouha žival. 5. Vodovodni znak, ki ga rabimo v pisavi. 6. Kar ima vsak človek, vsaka žival in vsak predmet. 7. Stoječ postrani. 8. Lahka kovina. 9. Vrsta naselja. 10. Knjiga z imeni. 11. Kaj postavimo v besedi na črko, ki jo poudarimo. 12. Čigav je hitrostni rekord v voznih ladje čez Atlantsko morje? (Prej je bil angleški). 14. Neka zver. 15. Podolga streljivo. — Prve in zadnje črke dobljenih besed, ti povedo naslov nekega članka v 40. številki „Našega tednika“.

Semenski krompir za leto 1953 Očloveku, njegovem zdravju in boleznih

Zaradi letošnjega slabega vremena so še redkokdaj imeli kmetje s spravljanjem krompirja take težave kakor jih imajo in so jih imeli letos. Saj ni bilo skoraj mogoče dobiti lepega vremena, da bi ob suhem vremenu spravljal krompir domov in ga je bilo večkrat nato treba doma v primer- nih prostorih razgrniti, da se je posušil.

Kljub temu pa so povsod poizkušali krompir čim bolj suh spraviti v shrambe, saj je to eden naših najvažnejših kmetijskih pridelkov za prodajo, za prehrano družine in za krmo svinjam pa tudi goveji ži- vini.

Ko je torej spravljanje krompirja ko- maj dobro končano, že bi morali misliti na semenski krompir za prihodnje leto. — V našem tedniku smo pred kratkim opo- zorili kmete, da morejo naročiti res dobre in preizkušene sorte semenskega krompir- ja po nižani ceni pri Kmetijski zbornici. Gotovo je med našimi kmetovalci veliko štivilo takih, ki niso več zadovoljni s pri- delkom krompirja. Hoteli bi imeti večje pridelke in mogoče tudi boljšo kakovost.

Kdor je letos pazljivo pregledoval, kako uspeva njegov krompir, je mogel opaziti, da so med zdravimi grmušlji tudi grmušlji

viti ali svaljkasti. Večkrat imajo listi na spodnji strani ob listnih rebrih črno-rjave črte. Pri takih grmušljih začne steblo od- mirati od spodaj navzgor.

Vsi ti znaki in še razni drugi nam po- vedo, da krompirjeva rastlina ni zdrava. Pri natančnem pregledu in pri natančni pre- iskavi takih rastlin so ugotovili v njih ne- ke posebne snovi, ki delujejo kot strup v krompirjevi rastlini. Te snovi so imenovali viruse ali kuživa, boleznih same pa virusne bolezni. Ako teh bolnih rastlin nismo ta- koj odstranili z njive, so potovali virusi iz zelenih delov krompirjeve rastline v go- molje. Ako take gomolje od bolnih krom- pirjevih rastlin ogledujemo, ne bomo na- zunaj in tudi ne, ako jih prerežemo, opazili nič posebnega. Toda vendar iz takih gomo- ljev izrastejo bolne rastline, gomolji osta- nejo drobni in pridelek od takega semena je malenkosten.

Kdor je imel letos, ko je razmeroma do- bra kromp. letina, slabe pridelke krompir- ja, ta ima verjetno slabo seme. Ta naj se zato pravočasno pobriga za boljše pridelke v prihodnjem letu. Še je čas, da naroči in dobi dober, res preizkušeni semenski krom- pir za razmeroma nizko ceno. — Kdor pa je imel dobre pridelke krompirja, kdor je s svojim pridelkom krompirja zadovoljen in bo zato ostal pri sedanjem semenu, ta pa naj tudi poskrbi, da bo semenski krompir tako vkleten in tako spravljen, da bo ostal zdrav preko zime in da tudi ne bo začel ob koncu zime prehitro kaliti.

Razumen kmet že v jeseni misli, kaj in kako bo v spomladi sejal in sadil. Misli pa tudi na to, da si že sedaj preskrbi potrebno seme. To je še posebej važno pri krompir- ju. Zato bo vsak pameten kmet že sedaj pre- mislil, ako ima dober semenski krompir za spomlad. Ako pa ga nima, ga bo preskrbel še prej, predno nastopi mrz.

V štev. 43 „Našega tednika“ smo omenili, da je dalo kmetijsko ministrstvo iz ERP- kreditov za znižanje cen semenskemu krom- pirju določeno vsoto. Tako znaša poceni- tev po 20 grošev pri kilogramu krompirja.

Cene za semenski krompir so določene s tem znižanjem takole (za 100 kg v šilin- gih):

Pozne sorte:	Orig. seme	Prvi pridelek
	kakovost A	kakovost A/B
„Voran“, „Ackerseggen“	134	124
Srednje zgodnje sorte in sorte z mnogo škroba	156	146
„Böhms Allerfrüheste“, „Oberarnbacher Frühe“, „Maritta“		
Zgodnje sorte:	181	171
„Holl, Erstlinge“, „Sieglinde“		

Slamoreznice, mljne, motorje
nudi pod ugodnimi plačilnimi pogoji
KURT MARKTL & CO.
kmetijski stroji in nadomestni deli
CELOVEC-KLAGENFURT, St. Peter, končna postaja obusa, Völkermarkter Strasse Nr. 117

krompirja, ki hirajo, ki slabo rastejo in ki imajo nezdravo barvo. Še nikoli prej ni bilo take priložnosti, da bi kmetje tako zelo natančno pregledali svoje njive krom- pirja kakor sedaj, ko morajo pregledovati krompirjeve njive zaradi krompirjevega hrošča. Zato pa tudi še nikdar niso tako na- tančno opazovali rast krompirja.

Le malo naših sort krompirja je, ki bi ostale leta in leta zdrave in ki bi dajale le- to za letom velike pridelke. Različno je, ka- ko dolgo ostane ena ali druga sorta krom- pirja zdrava in daje velike pridelke. Na to vpliva kakovost zemlje, način gnojenja, podnebne, vremenske razmere itd. Vse te okolnosti vplivajo na to, da so med zdra- vim grmušlji na njivi taki grmušlji, ki se ne razvijajo normalno. Mogoče grmušlji čisto pravilno uspevajo, kakor zdravi grmušlji, so pa listi izmenoma bolj blede pa spet lepo zelene barve. Tudi na istem listu barva lista ni enotna. Večkrat so listi še vzbočeni ali vpognjeni in kodrasto za-

Pomoč živinorejcem

Vsled letošnje suše je bil na Koroškem prizadet zlasti južni del dežele in tu pred- vsem velikovski okraj. Da pomaga kmetom pri nabavi potrebne krme in da ne bo tre- ba živine prodajati pod ceno, se je posre- čilo Kmetijski zbornici dobiti precejšnje količine krmil. Ta krmila bodo dobili živi- norejci po nižani ceni kot posojilo.

Vsak kmet more dobiti krmila na kre- dit največ za tri glave živine. Pri tem je mogoče dobiti za vsako govedo po 150 kg žita za krmo (koruza, milokorn, ječmen), sto kg gorčičnih tropin in pa 200 kg slame. Cena za žito za krmo je določena na S 1.30 za kilogram, enaka bo tudi cena za gor- čične tropine, slama pa bo verjetno stala po 50 grošev za kilogram. Za vsako gove- do bo torej mogoče dobiti na kredit krmil za vrednost okrog 515 šilingov, ali za tri govedi za vrednost okrog S 1545.

Za vračilo tega kredita velja sledeče:

1. Ako je vrnjen kredit za nakup krme, do 28. februarja 1953, ni treba plačati no- benih obresti.

2. V času od 1. marca do 30. septembra 1953 je treba plačati po 3 odst. obresti letno.

3. Ako ni kredit plačan do 30. septembra 1953, se zaračunavajo navadne obresti za dolg (to je po 9 odst.) Ravno tako imajo po tem datumu dobavitelji krmil (zadru- ge) pravico, da na navaden postopek iztir- jajo dolg.

Krmila morejo dobiti na kredit samo oni kmetje, katere vpišejo občinski kmečki od- bori v poseben seznam. Ta seznam morajo nato občinski kmečki odbori poslati naj- kasneje do 15. novembra t. l. Kmetijski zbornici. Ako sezname do tega dne ne bi bili pri Kmetijski zbornici, jih ne bo več mogoče upoštevati.

Zvišana cena za mleko

Deželna kmetijska zbornica je dobila od mlekarskega fonda na razpolago za poviša- nje cene mleku 1 milijon šilingov.

Od 1. novembra bodo zaračunale mlekari- ne za vsak kilogram mleka namesto doslej veljavne cene (ki je S 1.60 za kilogram mle- ka) po 15 grošev več. Teh 15 grošev pa ne bodo kmetje dobili izplačanih v gotovini, ampak bodo dobili nakaznice za odgova- rjanje količino oljnatih tropin.

Ako kdo odda n. pr. od novembra naprej mesečno 500 kg mleka, dobi poleg dose- danje cene, ki je S 1.60 za kilogram mle-

ka, še nakazilo za oljnatih tropine v znesku S 75.—.

Ta ugodnost pri oddaji mleka pa velja samo za zimске mesece.

Tudi če ne dobijo kmetje za svoje mleko celotne nove cene izplačane v gotovini, se vendar kljub temu zelo izplača nova ure- ditev, kakor je zgoraj omenjena. Saj bodo krave pri krmljenju z dodatkom oljnatih tropin dajale več mleka. Splošno moremo računati, da daje krava za 1 kg oljnatih tropin, ki jih dobi v krmi, po 3 litre mleka več.

Kako nastajajo in kako se grade kosti

Kosti nastajajo deloma iz hrustanca, de- loma iz drugega veznega tkiva. Hrustanče- vina, oziroma vezno tkivo sprejemata vase anorganske soli (to so soli apnenca, fosfor- ja itd.). Zato postajajo trdnješe. Toda dru- gače nastajajo kosti iz hrustanca, drugače iz veznega tkiva. Pri tem, veznem tkivu namreč, prihajajo soli iz posebnih celic, kostnic, v tkivo, ki polagoma kosteni. Tako nastajajo n. pr. lobanjske in obrazne kosti. Drugače pa nastajajo kosti iz hrustanca. Celice v kožici, ki pokriva hrustanec in ji pra- vimo pohrustančnica, torej kostnice, izlo- čajo medceličnino: kostnino, ki izpodriva hrustančevino; namesto nje nastaja kostni mozeg. Kostonje začenja v sredi kosti in se širi h huncema. Konca kosti ostajata naj- delj hrustančasta. Hrustancu ob konceh kosti pravimo rastni hrustanec; kost namreč raste tu v dolžino, dokler človek ne do- raste. Kostni pa debelijo tako, da iz pokost- nice neprestano plenjajo (bujno poganjajo in se množe) vedno nove celice, ki izločajo kostnino.

Ker so kosti telesu v oporo, oziroma v obrambo, morajo biti temu primerno zgra- jene. Predvsem morajo biti zadostno trde in tudi trdne. Sposobne morajo biti prenašati največje obremenitve, a ne smejo biti pre- težke. To je važno predvsem za dolge kosti, kot jih imamo v udih (rokah in nogah). Te kosti niso polne, ampak so votle, mozgave; njih šupljino polni rumeni kostni mozeg. Le konci kosti so polni, pa še to ne masiv- no, temveč rahlo, gobasto. Pravimo, da so dolge kosti na konceh gobaste. Tramiči, ki napravljajo rahlino ali gobovino, so tako urejeni, da leže v smeri vlaka in tega (torej v oboji smer, od koder prihaja nanje pritisk). In če se po nesreči kost le prelomi in na- to napačno zraste, se tramiči pravilno pre- usmerijo, da odgovarjajo zahtevam vlaka in tega.

Ploščate kosti, kot jih imamo v licu in plečih, pa so v vsej dolžini gobaste; vmesne prostore polni rdeči kostni mozeg, v kate-

rem nastajajo rdeče krvničke (krvna te- lesca).

Kosti so tudi gibala.

Okostje je iz mnogovrstnih kosti in ko- ščic. Našteli so jih v človeškem telesu nad 200. Mnogovrstnim nalogam, ki jih morajo opravljati, odgovarja tudi mnogovrstnost oblik teh kosti. A ne le poedine kosti so po obliki različne, temveč tudi sklopi kosti, ki morajo dati telesu potrebno trdnost in se- veda tudi gibčnost. Oboje jim omogoča medsebojno vezanje kosti. Nekatere, zlasti tam, kjer ne gre za gibanje, se vežejo med seboj trdno, negibno, na. pr. lobanjske ko- sti. Vežejo se tako, da segajo zobci ene ko- sti v zobce druge kosti. Takim spojem pra- vimo šivi. Take kosti so nepremično spo- jene ali zvezane.

Druge, zlasti kosti gibal, n. pr. rok in nog, pa so vezane ali spojene gibljivo. Ta- ke vezi imenujemo zgibe ali sklepe. Vsak zgib ali sklep veže najmanj dve kosti. Ena od obeh je na enem koncu vglobljena, ima sklepno skledico ali ponvico, druga pa kon- čuje s sklepno jabolčico ali glavico. Sklep- na jabolčica ali oblica, tudi glavica, se pri- lega v sklepno ponvico ali skledico. Obe, jabolčica in skledica, sta prevlečeni z glad- kim hrustanecem: okoli zgibala ali sklepa pa napravljata pokostnica sklepno gozvo, ki izloča v notranjosti sklepa sklepno maz. Hrustanec in maz preprečujeta trenje med glavico in skledico ter omogočata gladko gibanje v sklepu.

Po opravi lu ali načinu, kako omogočajo sklepi gibanje, imamo valjaste sklepe, tudi zgibne sklepe imenovane; kosti, ki jih ve- že tak sklep, se gibljejo le v eni smeri, n. pr. sklep v kolenu, v komolcu, v prstih itd. Obličast ali glavičast sklep pa, kot je v ra- menu ali kolku, omogoča gibanje v več smereh.

Razen sklepov in šivov nudijo telesu, oziroma okostju trdnost tudi kite, sklepov- ne vezi, mišice okoli sklepa in zračni pri- tisk.

Povečanje kmetijskih pridelkov

Ameriško kmetijsko ministrstvo je izdalo poročilo, iz katerega je razvidno, da se la- hko z modernimi metodami kmetijstva pro- dukcija tako ogromno poveča, da lahko krije vsako predvidljivo povečanje povpra- ševanja po hrani in vlaknih.

Še važnejši je pa drug zaključek, do ka- terega pridejo strokovni pisci. Znanstveniki namreč izjavljajo, da je zdaj kmetijska zna- nost dosegla tako sodobno višino, da je mo- goče ogromno povečati kmetijsko produk- cijo brez škode za zemljo. Nasprotno, zem- lja bo postajala od leta do leta bogatejša in rodovitnejša, izjavljajo.

Poročilo domneva, da se bo do leta 1955 povečalo prebivalstvo v Združenih drža- vah za okoli deset milijonov, povečanje živilske produkcije pa bo lahko še večje, kot bo to potrebno zaradi prirastka prebival- stva. Živiljenjske ravni torej ne bo treba omejevati zaradi naraščanja prebivalstva, ali zaradi možnih izrednih dogodkov do- ma ali v tujini.

Povečanje celotne produkcije bo možno, ker lahko vsak ameriški farmar — tako so preračunali — poveča svoje pridelke proti letu 1951 v sledeči smeri: prašičev lahko priredi 12% več, živine in telet 14%, mleka 12%, perutnine in jaje 30%. Nadalje lahko pridelala 21% več koruze, 40% pšenice, 18% riža, 11% bombaža, 14% sojinega fižola, 11% tobaka in 24% krompirja.

To povečanje pridelkov je možno brez bistvenega povečanja površine zemlje za posevke in brez povečanja števila kmetij- skih delavcev, nadaljuje poročilo. Večino viška bodo dosegli z večjo rodovitnostjo tal in boljšim krmljenjem živali, odnosno s povečanjem njihovega števila.

Večji pridelek je možno doseči z uporabo nove tehnike pri obdelovanju polja in pri živinoreji, nadalje s tem, da bodo z višjimi cenami bodrili kmetovalce, da se potrudijo za večje žetve in boljše živinorejo; treba bo tudi izdelovati večjo količino umetnih gno- jil in dobavljati več kmetijskih strojev, ki naj nadomestijo poljske delavce.

Kmetijski strokovnjaki soglasno ugotav- ljajo, da bi se lahko produkcija povečala za 50% proti ravni leta 1951, če bi se vsi kme- tovalci poslužili modernih metod za skr- bno obdelovanje svoje zemlje. Vendar prak- tično ni mogoče, da bi vsi kmetovalci spo- znali sodobne metode in dobili potrebne kmetijske stroje in tako so ocenili kot mož-

no povečanje do leta 1955 z 18% produkci- je leta 1951.

Poudarjajo pa strokovnjaki, da se to po- večanje produkcije lahko doseže s sodob- nim načinom kmetovanja, ne da bi se pri tem izčrpala in poslabšala zemlja. Sodob- no obdelovanje obstoja zlasti v kolobarje- nju, pri čemer se zemljo izmenoma izko- rišča za setev žitaric in trav ter raznih ze- lenjav. Trave izboljšujejo zemljo, medtem ko jo posevki žitaric, pri katerih je treba zemljo orati, poslabšujejo. Medtem ko zemlja v času, ko raste na njej trava, po- čiva, se lahko poveča živinoreja.

Nameravano povečanje ameriškega kme- tijstva bo seveda zahtevalo znatno več kme- tijskih strojev, apna, gnojil in sredstev za uničevanje škodljivcev, kot jih zdaj pora- bijo v kmetijski produkciji. V načrtu je že povečanje zmogljivosti industrije umetnih gnojil za 70%.

Poročilo se končuje s sledečim optimi- stičnim zaključkom: „Če je na razpolago dovolj časa za potrebne preureditve, je po- večanje obsega kmetijske proizvodnje od- visno samo od sredstev in spretnosti ter volje kmetovalcev.“

Vse prejšnje velja tudi za naše kmetij- stvo s prilagoditvijo na naše ramere.

BRITANSKA PROIZVODNJA KMETIJSKIH STROJEV

Iz „Pregleda o trgovini“ s poljedelskimi stroji, ki ga je izdal gospodarski odbor držav Britanske skupnosti, je razvidno, da zavzema Velika Britanija v proizvodnji traktorjev na svetu drugo mesto. Lansko leto so izdelale britanske tovarne 178.000 traktorjev; mesečno pa so jih izvozili po- vprečno 9381. Celotno britansko proizvo- dno poljedelskih strojev v lanskem letu ce- nijo na 106.800.000 funtov šterlingov; od tega je odpadlo na izvoz 59 milijonov fun- tov šterlingov.

LETINA 1952/53

Ameriško kmetijsko ministrstvo je obja- vilo cenitve, iz katerih sledi, da bo žetev krušnih žit — pšenice, rži, ječmena, ovs, in koruze — v letini 1952-53 rekordno ve- lika.

Pričakujejo sicer, da bo letina ovs, in rži nekoliko pod povprečjem, vendar pa to ne bo toliko vplivalo, da bi ne dosegla žetev krušnih žit v celoti rekordnega ob- sega.

Kotiček kranjskega Janeza

Ne več sam — pet nas je že bilo zbranih skupaj in sami „fantje od fare“. Sem si takoj spet mislil: Joj mene, kaj je zredila kranjska dežela, tako vsi lepo raščeni in širokih pleč. Če bi bili mi, ki smo sedaj tukaj v tej sobi zbrani, rojeni v tej daljni judovski deželi, ne več kakor blede pretegnjenčki bi bili. Moj sosed doli na Do-

čim več pijače pripravili. Kraški teran — samo ljubo zdravilo; zato smo kar zaporedoma po večkrat z glaški — trk, trk, trk, vinček pa v grlo frk, frk!

„Ali bi smeli kako pesem zapeti?“ je nekdo predlagal.

Predlog je bil brez cincanja sprejet. „Več jih bomo zapeli, samo bolj nalahko, da ne bomo motili soseda,“ je bil takoj navdušen gostitelj.

To duši človeka, ki je zrastle na deželi, da ne sme v mestu po mili volji zapeti in dati poln glas od sebe, pa zajuckati tudi ne kaže. Da bi ti pa prišlo na misel kake „lojtre“ zvečer okrog okenc nositi — policija bi te povezala kakor se poveže vrbove šibe in bršljan za cvetno nedeljo.

Nalahko smo jih nekaj zažingali, pa spet zamakali. Zdravila so bila učinkovita, vedno glasneje smo jih zavzdigovali. Sosed je odprl okno, ne zato, da bi nas ozmerjal, slišal bi rad te naše mile „viže“. Sedaj pa le s korajžo, je padlo povelje.

„Veste kaj, fantje, še eno pesem bi rad slišal, je že nisem tri leta, odkar sem v Ameriki,“ je prišel gostitelj na dan s prošnjo. „Katero pa misliš, katero?“

„Moja himna je ona: „Pod rožnato planino“. To pesem so mi v slovo zapeli v taborišču, ko sem odhajal v Ameriko, potem je nisem več slišal.“ Poznalo se je, da se tudi gostitelj kapljica prijemlje, v takem stanju on imenuje pesem: „Pod rožnato planino“ kot svojo himno.

„Veš kaj, Ferdo, na čast gostom ti sam zapoj svojo himno,“ je sprožil nekdo misel in vsi ostali smo vztrajali na tem, da naj Ferdo poje solo.

Dobro se je gostitelju zdelo, ker smo mu dali tolikšno čast. Malce se je začel na stolu premikati, morda zato, da je obrnil s tem pozornost na se, lahko je pa tudi tista kurja golazem, ki jo je pojedel za večerjo, kaj sitnarila notri v njegovih katakombah. Pa se je kmalu na to vrgel s hrbtom nazaj na naslonjač, vrat podaljšal, očesne „šape“ je vrgel skupaj, kakor divji petelin in začel je v svojevrstnem baritonu:

*Was drin ist im Sinne
das gibt er auch her
und willst Du ihn stärker,
dann nimm einfach mehr!*

Pod rožnato planino, grabila je seno, od veselja in radosti, si je pela pesmico.

S planine dol privrskal sosedov mlajši sin, kito cvetja je njej prinesel, cvetja z rožnatih planin.

Si cvetje ogleduje, nabrano prav skrbno, zdaj ona nič več ne poje in ne grabi več seno.

Po kaj si fantič prišel, da zmešal s'mi glavo? Ko bi jaz tebe ne bila spoznala, srce bi pač mirno b'lo.

To pesem smo pred leti na Koroškem, tam gori na Krčanjah, peli menda kar vsaki dan. Gospodarjev sin jo je rezal naprej, jaz sem malo čez prijel, Pepi je pa bas pritisnil.

Skoraj se mi je pesem smilila, vso razcefrano in pretlačeno je Ferdo tisti večer zvelkel na svitlo.

Drugič bom prišel do konca te gostije. Če bo kaj ostalo, bom dal v žepe za moje preljube dečle.

Kranjski Janez.

Dve sam snedel

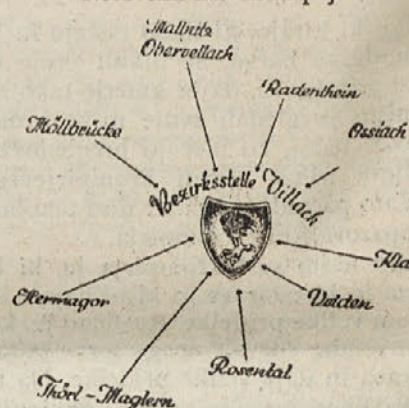
„To je pa res lepo, kar mi ti tukaj pri- našaš, Tevžej. Se moram tvoji materi takoj zahvaliti za te 4 izvrstne klobase!“ — Tevžej: „Prosim, gospod učitelj, ali bi ne bili tako dobri in bi se materi zahvalili za šest klobas?“

Premišljevanje

Vlomilec, medtem ko skuša odpreti blagajno: „Če se posreči, sem preskrbljen. Če me zasačijo, sem tudi preskrbljen.“

Objava! Vsem Jupiter-zavarovancem v Beljaku in okolici sporočamo s tem, da smo odprli posebno

OKRAJNO POSLOVALNICO BELJAK
v Beljaku, 10.-Oktober-Strasse 17.
Neobvezni nasveti in pojasnila.

Jupiter vzajemno zavarovalno društvo. (Jupiter Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit.)
Filialno ravnanje za Koroško in Vzh. Tirol, Celovec-Klagenfurt, St.-Veiter Strasse 1.

Prodaj nekaj izvodov knjig:

1. Nemško-slovenski slovar.
 2. Slovensko-francoski slovar.
- Naročila sprejemam tudi iz inozemstva. Naročila pod značko „Janez“ je poslati na naslov „Našega tednika“.

Hubert TUMPOLD
Gradbeno, portalno, industr. steklarstvo, zrcala, okvirji, moderno brušenje
BELJAK - VILLACH
Gerbergasse 21a, Tel. 64-02

KARL POTSCHER
konjski mesar
Celovec
Pinschedorferstr. 12
Telefon 15-22
Prevezamo tudi zavarovane konje. Če imate koljeno podnevi in ponoči

MOBEL lepe oblike in poceni v veliki izbiri
BELJAK
Kulterer VILLACH
Italienstr.

KÄRNTNER AUTOSALON
lastnik Alex Polgar
HERRENGASSE 10
Celovec-Klagenfurt, Tel. 44-24
LOHNER-motorni kotači in avtomobili
tovarniško novi ali priložnostni nakupi
Prodaja - nakup - komisija

SAMONIG
predučja vsem v cenah in kvaliteti

Izvrstne flanele za perilo, bombaž v vseh barvah	10.90
Flanele za srajce, štrapačna kvaliteta	11.90
Barhant za obleke in „dirndle“	13.90
Linski barhant za hlače, štrapačna kvaliteta	13.90
Lepa flanela za perilo v ljubkih vzorcih, pristne barve	14.90
Karirani barhant, najmodernejši prepleteni vzorci	14.85
Prvovrstna flanela za pižame, moderna, črtasta	15.90
Lepi barhanti za nočne plašče, zelo topli	17.90
Flanela za otročje plenice	7.95
Flanela za otročje odeje, srčkani vzorci, rožasta ali plava, vel. 70X90	24.-
Flanela za rjuhe, barvasta, z borduro ali brez, velikost 130X220	49.80
Volnene odeje, lepe, mehke kakovosti	118.90

NUDI SAMO
SAMONIG
Prihujljena trgovina v Beljaku
(Samonig Eck)

lenjskem je večkrat rekel: „Tele naj v prvem letu naredi vamp, potem postane šikavno živinče.“ Jaz bi dodal še: Otroci v prvih letih mora rasti ob žgancih in kislem zelju, da dobi tudi lep trebuh. Je še dobro, da tukaj otročad gor skopljejo ob sami tej puhli otročji hrani.

Pet nas je bilo, sem rekel. Vsak je imel po eno glavo, misel pa vsi eno: kako bi

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.
9. nov.: 7.15 Verski govor — Glasba. — 10. nov.: 14.30 Tedenski pregled — Umetn.-zgod. spomeniki na Koroškem. — 11. nov.: 14.30 Zdravnik — Po svetu. 18.30 Vesele pesmi. — 12. nov.: 14.30 Za ženo. — 13. nov.: 14.30 „Svatba v Prekijji“. 18.30 Lirska narodna pesem. — 14. nov.: 14.30 Zanimivosti. — 15. nov.: 8.45 Iz slov. literature (gazela) — Šport. — 16. nov. 7.15 Verski govor — Glasba.

LJUBLJANA (val 202.1, 212.4, 327.1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 — Vsak dan ob 19.00 na valu 327.1 m oddaja za inozemstvo.
6. nov.: 12.00 koncert — 12.40 narodne in umetne pesmi 13.15 uverture iz slovanskih oper — 14.00 vaški kvintet — 14.40 zabavni orkester — 18.00 slov. orkestr. glasba — 20.10 slov. narodne pesmi. — 7. nov.: 12.00 umetne in narodne pesmi — 14.40 veseli godci — 18.45 narodne pesmi — 19.40 zabavni orkester. — 8. nov.: 12.00 koncert — 13.00 jezikovni pogovori — 14.00 hrvaška narodna glasba — 15.10 slavni pevci v znanih vlogah — 16.40 slov. narodne pesmi — 17.00 ljubljanski komorni zbor — 18.15 slovenska lahka glasba — 19.40 od melodije do melodije.

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri.
Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“.
(val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)

RADIO TRST II

306.1 m ali 980 ke sek
Dnevne oddaje: 7.15-8.30, 11.30-14.45, 17.30-24.00 — Ob nedeljah: 8.00-24.00 — Poročila dnevno: 7.15, 12.45, 14.00, 19.45, 23.15. — Ob nedeljah: 8.15, 12.45, 19.45, 23.15.
6. nov.: 19.00 Slovenščina za Slovence. 21.00 Radijski oder. 13.00 Domači motivi. 23.00 Zmerni ritmi. — 7. nov.: 13.00 Glasba po željah. 18.15 Dvorak: Koncert za čelo in orkester. 19.00 Osebnosti in usode. — 8. nov.: 13.00 šramel kvintet in pevski duet. 13.30 Kulturni obzornik. 19.00 Pogovor z ženo. 21.00 Malo za šalo — malo zares. 22.26 Večerne melodije.

Mestno gledališče v Celovcu

Začetek predstav ob 20. uri
Četrtek, 6. novembra: „Johnny Belinda“, igra.
Petek, 7. novembra: „Die Kinder Edouards“, šalo-igra v treh dejanjih.
Sobota, 8. novembra: „Der Kuhreigen“, igra z glasbo.
Nedelja, 9. novembra: „Johnny Belinda“.

Dobra knjiga

načlepe darilo za Miklavža

Album Koroške	15 šilingov
Ograd (Janez Jalen)	10.-
Rotija (Mauser)	4.-
Sin mrtvega (Mauser)	4.-
Prekleta kri (Mauser)	4.-
Cmokec poskokec (Bazilij)	3.-
Jamnik (Mauser)	8.-
Cela kolekcija stane	35 šilingov

Za inozemstvo stane cela kolekcija 3 USA dolarje

Dobro jutro — dober dan, SCHLEPPE-pivo vsaki dan!

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 š (IN 10% DAVKA).

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58).

ČEVLJI Graf

SO RES NAJBOLJŠI
Celovec-Klagenfurt, Burgg.

Kdor išče delavca, kdor išče službo, ako kaj kupuješ, ako prodajaš — k vsemu Ti pripomore Mali oglas v „Našem tedniku“.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT

Precht
Predstave ob 16.00 18.15 in 20.30
Od 7. do 10. nov.: „Die Dame in Schwarz“
Od 11. do 13. nov.: „Das vierte Gebot“

Stadtheater

Predstave ob 16. in 18. uri, ob ponedeljkih tudi ob 20. uri.
Od 7. do 13. nov.: „Bezaubernde Frau“

BELJAK VILLACH

Bahnlichtspiele
Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri dopoldne.
Od 7. XI.: „Tausend rote Rosen blühen“.

Ikon-Filmsko gledališče v Pliberku

Od 8. do 10. nov.: „Cordula“ (ni za mladino)
Od 12. do 13. nov.: „Schmuggel durch die Wüste“ (ni za mladino)